

PROGRAM

Večer s KARLEM KRYLEM

NA KTERÝ VÁS CO NEJSRDEČNEJI ZVEME, SE NEKONÁ
JAK BYLO DŘÍVE OHLÁŠENO, NÝBRŽ
VE ČTVRTEK 12. ÚNORA V 19.30 HODIN
Víděň 18, Gentzgasse 62

PŘÍŠTÍ PROGRAM

28. ÚNORA 1981 V 15.00 HODIN

Leskání dětí

KTERÉ BY NERADY ZAPOMNĚLY ČESKY

Internationales Kulturzentrum

Víděň 1, Annagasse 20

Čína 1980 - beseda s Janou Stárkovou o jejích zážitcích z ročního pobytu v Pekingu.

Pátek, 13. března 1981 v 19.30 hodin

Víděň 1, Annagasse 20

Internationales Kulturzentrum

P.b.b.

Erscheinungsort Wien

Verlagspostamt 1090 Wien

"KULTURNÍ KLUB" Eigentümer, Herausgeber, Verleger und Vervielfältiger:
Kulturklub der Tschechen und Slowaken in Österreich, Lustkandlgasse 4/21,
A-1090 Wien; für den Inhalt verantwortlich: Přemysl Janýr, Lustkandlgasse
4/21, 1090 Wien.

**KULTURNÍ
KLUB**

ČECHŮ A SLOVÁKŮ V RAKOUSKU

1.

ÚNOR

81

Wiener Zeitung

Mittwoch, 17. Dezember 1980

Empfang für tschecho- slowakischen Kulturklub

Bundespräsident Dr. Rudolf Kirchschläger empfing gestern eine vom Vorsitzenden Mag. Přemysl Janýr geführte Abordnung des Kulturklubs der Tschechen und Slowaken in Österreich „Kulturklub“ zu einem Gespräch.

SPOLKOVÝ PREZIDENT

DR. RUDOLF KIRCHSCHLÄGER

přijal 16. prosince delegaci Kulturního klubu. Předmětem rozhovoru byly okolnosti, pro které dosud nedošlo ke jmenování Poradního sboru české a slovenské národnostní skupiny v Rakousku. Dr. R. Kirchschläger přislíbil, že v této věci promluví se spolkovým kancléřem. Zajímalo se o poměry v české menšině a o situaci českých a slovenských uprchlíků v Rakousku.

Delegaci Klubu tvořili předseda a jednatelka, P. Janýr a H. Paulová a členové čestného předsednictva, Renata Olářová a dr. Jan Stankovský.

ÚVODEM

k nové formě informací o činnosti Klubu bychom chtěli říci, že nám nejde o nový časopis ani emigrace, ani národnostní skupiny Čechů a Slováků v Rakousku. Zejména v poslední době se však podstatně rozšířil okruh našich členů a zájemců o činnost Klubu i okruh našich zájmů a činnosti. To vše přesahuje možnosti dosavadní komunikace "ústní tradicí." Obsahem našich Informací budou tedy v první řadě zprávy o naší činnosti. Dále informace, související s naším životem v Rakousku, k nimž patří i rubrika "ze společnosti." Dále bychom chtěli přinášet krátké zprávy o české a slovenské kultuře v zahraničí i v Československu. V tomto druhém případě stojíme před problémem. Chceme se vyhnout tomu, čím trpí naši předchůdci, že pro ně totiž kultura a věda končila první republikou, případně rokem jejich odchodu z republiky, že vše pozdější opuncovali jako komunistickou propagandu a zavrhovali i ta díla, která získala vysoká mezinárodní uznání. Že nechceme při tom být propagátory režimní pseudokultury není snad nutně zdůrazňovat. Způsob, jak mezi těmito dvěma úskalími proplout, budeme muset hledat. A konečně bychom pokaždé přinesli příspěvek k některému aspektu vývoje v Československu, převzatý ze západního tisku. Vycházíme při tom z úvahy, že takové články jsou daleko relevantnější než obvyklá "samoobsluha": jednak jsou jejich autoři kvalifikovanější a jednak tyto příspěvky ukazují, jak problémy Československa vidí svět a ne jak vypadají v zrcadle našich přání.

Že naše informace nechceme označovat za časopis v obvyklém slova smyslu má i své další důvody: na vydávání skutečného časopisu nemáme ani prostředky, ani "volnou kapacitu" sil. Pokud jde o pomoc v jakémkoli směru bude vždy vítána od každého, kdo ji nabídne. Pokud jde o materiální prostředky, chtěli bychom naše informace rozesílat zdarma. Členům Klubu jako interní službu, obsaženou v zaplacených příspěvcích; byly pro tento rok stanoveny na S 150.-, složenky na zaplacení přikládáme. Ostatním budeme vděční, pokudáží-li touto složenkou dobrovolný příspěvek.

Naše informace budou rozesílány podle potřeby, tedy nepravidelně, nejméně však 4 x ročně.

CO JE ZÁKON O NÁRODNOSTNÍCH SKUPINÁCH ?

JEHO VZNIK A CÍLE

Ve Státní smlouvě z r. 1955 se Rakousko zavázalo, poskytnout slovinšské a chorvatské národnostní menšině v Korutanech, Burgenlandu a Štýrsku právo na vlastní organizace, tisk, řeč, školství atd. Ve svém prohlášení v parlamentě 7.7.1976 pak k tomu spolkový kancléř B. Kreisky řekl: "Vedle toho však je třeba uvážit, že v Rakousku ne- žije jen chorvatská a slovinšská národnostní skupina. Z toho důvodu se proto zákon o národnostních skupinách nevztahuje výlučně na tyto dvě. Jakkoli není jeho cílem konstituovat v Rakousku nové národnostní skupiny a jakkoli nemá v úmyslu omezovat národnostní skupinu chorvatskou a slovinšskou v jejich dosavadním právním postavení, chce naopak podporovat všechny národnostní skupiny a poskytnout jim zamýšlená práva."

Za jednu z takových byla uznána i česká a slovenšská národnostní skupina, za jejíž příslušníky se podle interpretace Spolkové ústavní služby /Bundesverfassungsdienst/ považují ti Češi a Slováci, kteří se v Rakousku trvale usídlili, bez ohledu na dobu svého příchodu.

CO Z TOHOTO ZÁKONA VYPLÝVÁ

Zákon o národnostních skupinách, přijatý 7.7.1976 parlamentem, ve svém §1 říká m.j.: "Zachování národnostních skupin a za- bezpečení jejich stavu je zajištěno. Jejich řeč a národní svébyt- nost jsou respektovány a váženy."

Z §8 zákona vyplývá nárok národnostních skupin na podporu ze strany vlády, aby tak byly zachovány a zajištěny jejich stav, jejich národní svébytnost, zvyky a práva.

Tato podpora může být finanční, materiální nebo jiná a je poskytována spolkům, nadacím a fondům národnostních skupin.

CO JSOU PORADNÍ SBORY

Podle §3 tohoto zákona mají u spolkového kancléřství být zřízeny poradní sbory jednotlivých ná-

rodnostních skupin jako poradní orgány spolkové vlády a ministrů pro otázky, dotýkající se zájmů těchto skupin.

Členové poradních sborů jsou jmenováni spolkovou vládou na dobu 4 let /§4/. Polovinu členů sboru tvoří zástupci spolků, druhou polovinu členové zastupitelských sborů, kteří do nich byli zvoleni jako zástupci národnostní skupiny nebo kteří z takové skupiny pocházejí.

Tato podmínka se však v praxi v případě naší národnostní skupiny ukázala jako překážka při realiaci zákona, poněvadž v zastupitelských sborech/parlament, zemské vlády, obecní rady/žádní zástupci naší národnostní skupiny nejsou.

Z toho důvodu má být podle našich informací v první polovině tohoto roku tento zákon novelizován tak, aby tato podmínka padla.

CO PRO NÁS TENTO ZÁKON ZNAMENÁ KONKRETNĚ?

Pro Čechy a Slováky, usídlené v Rakousku, vytváří tento zákon podmínky, které v ostatních zemích /s výjimkou některých imigračních zemí/ nemají. Nejen že je nenuť k národní asimilaci, naopak, výslovně chrání jejich národnost.

Ustanovení o finanční, materiální a jiné podpoře pro nás vytvářejí možnost žádat od spolkové vlády ze státního rozpočtu prostředky pro podporu naší činnosti.

A konečně - a to v neposlední řadě - vytváří tento zákon v poradním sboru instituci, která se stává při jednáních partnerem stát- ních institucí. Toto postavení je zdůrazněno okolností, že členové poradního sboru nejsou voleni, ale s přihlédnutím na návrhy jednotlivých spolků jmenováni spolkovou vládou; jejich schůze mohou být svolávány m.j. spolkovým kancléřem nebo členy vlády.

JAKÝ JE SOUČASNÝ STAV?

V letech 1977 a 1978 byla na kancléřství vedena jednání o slo- žení českého a slovenšského poradního sboru, která skončila dohodou mezi spolkovým kancléřem a zástup-

ci pozvaných spolků o obsazení 4 míst v poradním sboru, která jim byla vyhrazena; jedno z nich připadá na zástupce Kulturního klubu.

Přes slib kancléře, že sbor v nejbližší době jmenuje, k tomu nedošlo, poněvadž až dodatečně bylo zjištěno, že ve volených zástup- telských sborech nejsou žádní češ- tí nebo slovenšští členové. Proto má být zákon nyní novelizován a lze očekávat, že pak bude poradní sbor v nejbližší době jmenován. Urychlení jmenování bylo předmě- tem rozhovoru delegace Klubu se spolkovým prezidentem, jak o tom informujeme na jiném místě.

Jenom pro úplnost: dosud byl jmenován poradní sbor jen pro ma- darskou národnostní skupinu, v případě Slovinců a Chorvatů tomu brání některé speciální požadav- ky, které zástupci jejich spolků při jednáních s kancléřem kladou.

NOVÝ VÝBOR KLUBU

Na valné hromadě Klubu 5. listopadu byli do čestného předsednictva zvoleni:

Vojtěch JASNÝ, režisér,

Renata OLÁROVÁ, členka Volkstheateru,

dr. ing. Jiří SKOLKA, CSC

Dkfm dr. Jan STANKOVSKÝ

PRACOVNÍ VÝBOR KLUBU;
předseda Přemysl JANÝR, tel: 2346202,
místopředseda Ivan MEDEK, 4524862,
/příslušný pro přípravu programu/
jednatelka Hana PAULOVÁ, 4605343,
pokladník Gustav LÍBAL, 626123,
členové Ivan BINAR, 3329752 /vede- ní adresáře a rozesílání pozvánek/
Karel JAKL /vedení adresáře a roze- sílání pozvánek/, Lumír KUNC, 6257795.

/zajišťování bufetu a j./, Libor ROUCEK, 2437245, /zajišťování sálů/
Karel KÝNL, 2437245, /zajišťování sálů/.

SLOŽENKY,

kteří jste našli v obálce, jsou určeny k zaplacení členských příspěvků. Pro rok 1981 byly odhlasovány na 150,- šilinků. Ty, kteří dosud nevyrovnali pří- spěvky za rok 1980, prosíme, aby

KULTURA

V TORONTSKÉM nakladatelství "68 PUBLISHERS" má v letošním roce vyjít svého druhu ojedinělá publi- kace - Paměti Prokopa Drtiny. Poznámka z ediční nabídky se nám jeví jako neobyčejně výstřední, a tak ji ocitujeme: "Domníváme se, že toto autobiografické dílo je zatím nej- zasvěcenějším a nejdůležitějším svědectvím o české historii od Mni- chova po únorový puč. Drtina, blíz- ký spolupracovník presidenta Beneše, "Pavel Svätý" londýnského rozhlasu za války, ministr spravedlnosti v době provádění Velkého a Malého dek- retu a rozsudků nad nacistickými vá- lečnými zločinci, pak jedna z prvních obětí Února a posléze dlouholetý po- litický vězeň, v knize detailně líčí dramatické zákulisí děje pražské po- litiky v nejnepjatějších dobách na- šich nedávných dějin."

PRAZE se v západních novinách s oblibou přezdívá "Holywood děts- kých filmů". Nemalou zásluhu na tom má i režisér Karel Zeman. Mnozí z- nás spojují své první příjemné fil- mové zážitky s jeho tvorbou. I ty, kteří už v životě i na plátně leccos viděli, Karel Zeman stále překvapoval svým neúnavným novátorstvím. Ny- ní je mu sedmdesát a dozvídáme se z tisku, že natočil nový celovečerní kreslený film. Není to tentokrát verneovka, ale příběh nad jiné do- brodružný - Pohádka o Honzíkovi a Mařence. Diváci, kteří pohádku shléd- li mimo rámec Karlovarského festiva- lu, byli prý nadšeni. Této zprávě nezbyvá než věřit a těšit se na set- kání s Honzíkem, Mařenkou a jejich pohádkovými soudruhy.

ČESKÁ FILHARMONIE oslavila 85. výročí svého založení 4. ledna slavnostním setkáním ve Valdštejn- ském paláci v Praze. Československá televize natočila a uvedla seriál "Česká filharmonie hraje a hovoří".

tak učinili stejnou složenkou a poznamenali to v rubrice účel platby. /Výše příspěvku v r.1980 byla dobrovolná./ Nečlenům Klubu a těm, kteří ne- mohou zaplatit plné příspěvky budeme vděční i za nižší pří- spěvek na režii.

ZE SPOLEČNOSTI

Dr. Zdeněk Mlynář přednáší v tomto školním roce na universitě v Brémách.

Dr. Jaroslav Krejčí - v minulém roce pořádal Klub jeho večer o Komenském - přednáší v tomto roce na universitě v Bochumi.

Martin Turnovský, zakládající člen Klubu a jeho dlouholetý místopředseda, dirigoval 25. prosince Pucciniho Bohemu v Bonnu. Představení je hodnoceno jako nejlepší inscenace bonnské scény v posledních letech. Současně připravuje Eugena Oněgina v opeře v Oslo, kde je šéfdirigentem.

V hospodě Sandwich Ecke /v českém překladu U Jelínka/, která se nalézá na rohu Schottenringu a Rossauerlande, stále probíhá výstava uměleckých obrazů Jana Šafránka. Výstava byla zahájena zdařilou vernisáží, které se zúčastnili četní pozvaní i zcela nahodilí konzumenti. Obrazy jsou ručně malované olejem na plátně, barvy překvapují až ikonopisnou čistotou a sypostí. Tematicky je dílo různorodé, jak umělcův život sám: jsou zde náměty z prostředí pivnic, holičství, mnoho ženských postav atd. Styl by se dal označit jako hlavní hyperrealismus.

TĚM, KTERÍ SE "VYVÁZALI"

Vládní směrnice z jara 1978 vedla řadu někdejších emigrantů zejména v Rakousku, kde nabyli státní občanství už po čtyřech letech pobytu, k tomu, aby si požádali o vyvázání z československého státního občanství. Úřady ČSSR z nich za to vytáhly částky ve výši až několika desítek tisíc šilinků, aniž by je ovšem upozornily, že se tím dopouštějí přestupku proti rakouským devizovým předpisům. Zprávy o tom se už objevily i v rakouském tisku. Jak jsme si ověřili u rakouské národní banky, jsou totiž všechny devizové převody do ČSSR ve výši přes 1.000,- šilinků vázány na jejich předchozí povolení. Převodem deviz do ČSSR se rozumí i placení poplatků na československém zastupitelském úřadě ve Vídni.

Jak jsme se současně dozvěděli, hodlá rakouská národní banka žádosti o tyto devizové převody vyřizovat benevolentně a v těch případech, kdy z neznalosti nebylo předem o povolení požádáno, tyto přestupky nestíhat.

Při známé zákeřnosti čs. špionážní služby není vyloučeno, že se ze strany čs. úřadů jednalo o promyšlený tah, jak jednou tyto osoby eventuálně vydírat tím, že kdysi jednaly proti rakouským předpisům. Kdo se již "vyplatil" a chce i v budoucnu klidně spát, tomu doporučujeme, aby pro všechny případy dodatečně o povolení devizového převodu rakouskou národní banku požádal.

Miloš Fládr zahájil svoji hráčskou kariéru v Rakousku způsobem sobě vlastním: obsadil hned napoprvé druhé místo ve vídeňském přeboru rakouské bridžové ligy. Hrál se v bezprostřední blízkosti radnice a ceny byly hodnotné. Fládrova celoživotní zkušenost v oboru /byl členem mistrovského páru v ČSSR/ a jeho znalost psychologie malých skupin dávají tušit další postup.

Radostnou událost jsme zaznamenali někdy na podzim a spěcháme s ní ven, než bude pozdě: Evžen Brikcius se nechal zapsat na Filosofickou fakultu vídeňské UNI. Zvolená kombinace /klasická filosofie a latina/ už tolik nepřekvapuje - byla jen logickým pokračováním dosavadního badatelova úsilí. Evžen Brikcius i mimo fakultu je znám jako autor latin-ských dvoj- i víceverší a bijce proti filosofickému zglajchšaltování českého jazyka. O svém úspěchu starý latiník měl údajně prohlásit: -Sic itur ad astra.

Úředně ověřené německé překlady: Hana Paulová, Neuwaldegerstr.17/21, 1170 Wien, tel.: 46 05 343.

V otázkách Bausparen Vám poradí a smlouvy uzavírá Milena Skolková, Freisingergasse 37, 3400 Klosterneuburg, tel.: 904- 81 161.

Ještě dneska ho mnozí pokládají za zpěváka protestních písní.

BÁSNÍK S KYTAROU

KAREL KRYL je však básníkem. Prvním básníkem dětí, narozených za války, děti, které zažily snímání křížů se zdí v prvních třídách, děti, odmítajících nosit pionýrské šátky, mládeže nestudované a když, tak špatně, básníkem těch, kteří hledali skuliny v pavučinách cenzury, básníkem mladých mužů a žen, kteří se stavěli tankům s rukama v pěst. Je básníkem s potřebou sdělit své chápání nepravosti, upozornit na šilebnou dobu, vykřičet obavy, týkající se každého z nás, v obou částech nesmyslně rozděleného světa; i těch, kteří nevidí, nebo raději nechtějí vidět. Básník generace, která nic nezavinila, protože nemohla; bezúhonná generace, protože ji k ničemu nepustili.

Objevil se v pravou chvíli. Když bylo dobře, moc se o něm nevědělo; až když šlo do tuhého. Někdy v září roku 1968 přišel do ostravského rozhlasu a řekl: -Mám jednu novou - o lásce. Sundal kytaru s ramene a začal:

Pod tmavočervenými jeřabinami
zahynul motýl mezi karabinami
zástupce pro tyl
šlápl na bělásku
zahynul motýl
jako naše láska...

Nestačí mu soustředěný čtenář poezie, hloubající ve světle stolní lampy nad každým slovem složitých veršů komplikovaného básníka. Přes barvitě obrazy a dokonalou formu, mluví Kryl jasně. Ozvučil slova, aby byla slyšenější. Poslouchejte všichni, je to důležité... Vás se to týká!

Stačil vydat desku "Bratříčku, zavírej vrátka" a vrátka zaklapla...

V roce 1972 si ve vězení na Borech odpykával roční trest student Jiří Pavlásek. Provinil se tím, že v koleji Pedagogické fakulty v Hradci Králové, ve svém pokoji, zpíval písničky Karla Kryla.

Dvanáct let uplynulo od roku 1968, dvanáctý rok žije Karel Kryl v zahraničí a přesto je slyšenější, než kdyby zůstal... ve vězení. Dvě desky, natočené v Německu, si našly cestu domů. Rozmnožují se geometrickou řadou, přetáčený na magnetofonové pásky, jsou poslouchány nejen vrstevníky a staršími; mládež, jež v roce 1968 začala chodit do školy, zná Kryla a má ho za svého.

Kryl nezůstává jen u písňové formy. Jeho dosud nejrozsáhlejší básní je poetický scénář SLOVIČKA, jednolitý básnický útvar, sto stránek vulkánů, sevřeného dokonalou, zdánlivě jednoduchou formou pravidelných rýmů. Dílo zkušeného, vyzrálého tvůrce.

Snaž nám Karel Kryl nevyčte, že otiskujeme kousíček z dosud nehotového díla o účelu básníka. Název nám dosud není známý:

Volnost je splacena
prsteny na ruce
a jméno smněno
za zlato.
Ach, k čemu pověsti
nad černým bočníkem
v misníku?!
Co s tebou, zpocená
vojácká onuce?!
K čemu jsi, stařeno
Eratol?
Když se ti poštěstí,
můžeš být skladníkem,
básníku!

JEŠTĚ ZE SPOLEČNOSTI

Totálním uměleckým nasazením zahájila své rakouské období Lenka Fládrová. V historicky krátké době zvládla četné problémy, spojené s organizací individuálních výstav. První se konala v městské výstavní síni v Hollabrunnu, druhá se plánuje v jedné z předních vídeňských galerií. L.Fládrová je nositelkou patentovaného umění zvaného Art protis.

Jaroslav Souček, pseudonym Jan Těbor, jeden ze zakládajících členů Klubu, přešel z kulturní redakce Arbeiterzeitung do kulturní redakce Kuriera.

Proslýchá se, že keramický výtvarník František Maxera chystá výstavu v Itálii. Podrobnosti této akce však nám nejsou známy a bez výslovného souhlasu autorova nechceme o tom rozvíjet další dohady.

PROGRAM

Doba se mění a my se měníme s ní

VZPOMÍNKY Leopolda Grünwalda

Pátek 13. března 1981 v 19.30 hodin
Annagasse 20 /Internationales Kulturzentrum/.

Pavel Kohout

MARIE ZÁPASÍ S ANDĚLY

Čtení české verze hry, uváděné v Akademietheatru.
Pátek 10. dubna 1981 v 19.30 hodin
Annagasse 20

Další

DĚTSKÉ ODPOLEDNE

Sobota 28. března 1981 v 15.30 hodin
Annagasse 20

NEPROGRAMOVÁ PŘÁTELSKÁ SETKÁNÍ

Sandwich - Eck u Jelínků, Vídeň 9,
roh Maria-Theresiengasse a Franz-Josef Kai

Pátek 27.3. a 24.4. navečer
od 18.30 tamtéž schůze výboru

P.b.b.

Erscheinungsort Wien

Verlagspostamt 1090 Wien

"KULTURNÍ KLUB" Eigentümer, Herausgeber, Verleger und Vervielfältiger:
Kulturklub der Tschechen und Slowaken in Österreich, Lustkandlgasse 4/21,
A-1090 Wien; für den Inhalt verantwortlich: Přemysl Janýr, Lustkandlgasse
4/21, 1090 Wien.

**KULTURNÍ
KLUB**

ČECHŮ A SLOVÁKŮ V RAKOUSKU

2.

BŘEZEN

81

K našim příštím setkáním:

LEOPOLD GRÜNWALD, VZPOMÍNKY

Ještě na přelomu let 1968/69 byly na mnoha místech v severních Čechách desky, připomínající, že tam za první republiky působil. Rodák z Vídně, přistěhoval se L. Grünwald po skončení studií po první světové válce nejdříve do Orlických hor. Byl jedním ze zakladatelů německé komunistické strany v ČSR, pak také KSČ, stal se jejím krajským tajemníkem v Ústí a Liberci. A protože tehdy sdružovala německé i české dělnictvo, naučil se / a nezapomněl dodnes / česky.

Prožil instalaci "karlínských kluků", Gottwalda, Kopeckého a dalších moskevskou centrálou v rámci "bolševizace" strany. Poslední léta před válkou žil v Praze a poznal její jak české, tak německé prostředí.

Po Mnichovu odešel do Moskvy. Pracoval v centrále Kominterny pod vedením dnešního sovětského ideologa a člena politbyra M. Suslova. Bydlel v pověstném hotelu LUX, v němž byla soustředěna prominence komunistické emigrace z celého světa. Tam poznal Ulbrichta, Bulhary Dimitrova a Kolarova, dnešního předsedu parlamentní frakce SPD Wehnera a další.

Po válce se vrátil do Rakouska. Byl opět jedním z vedoucích představitelů komunistické strany až do r. 1968, kdy vystoupil proti sovětské intervenci v Československu a byl jako jeden ze skupiny Ernsta Fischera ze strany vyloučen.

Tehdy mu bylo 67 let a připočteme-li, že sovětské tanky převálcovaly i jeho životní ideály, mohl mít jistě mnoho důvodů k tomu, aby se stáhl na zbytek života do ústraní. Neudělal to, co udělali mnozí daleko mladší. Stal se jako žurnalista a autor několika knih kritikem v Československu nastoleného režimu. Je však i oním tolik potřebným "drobným pracovníkem" ať už jde o shánění zpráv o opozici v Československu nebo peněz pro rodiny obětí režimu. Kdo se zúčastnil alespoň některé z protestních akcí v Rakousku, musel se s ním, třeba nevědomě setkat. Byl a je prostě u všeho.

A to z něho učinilo zasvěceného pamětníka vývoje Československa od jeho zrodu až do dneška.

Z vydaných knih L. Grünwalda:

ČSSR im Umbruch, 1968

Legende Weltkommunismus, 1974

Sudetendeutscher Widerstand gegen Hitler,
I., II., 1978/79

Wandlung, 1980

Die Angst vor Spitzeln im Turnverein Tschechen, Ungarn und andere Wiener

Von unseren Redaktionsmitgliedern EWALD KÖNIG und REINHOLD SMONIG

Die Presse
Unabhängiges Tagesblatt für Österreich

WIEN. Die einen meiden sie, weil sie Angst vor Spitzeln haben, die anderen blühen in ihnen auf, weil sie da ein Stück Heimatersatz finden: Die in Wien ansässigen, Emigranten haben ein recht zwiespältiges Verhältnis zu ihren Vereinen. „Da sitzt bei dem einen Verein der Novak als Vorsitzender und der Prohaska als Schriftführer und beim andern Verein derselbe Prohaska als Vorsitzender und der Novak als Schriftführer“, charakterisiert ein in Wien lebender Tscheche spitz die Vereinstätigkeit seiner Landsleute. Aber auch Ungarn, Russen, Afghanen, Chilenen, Kurden und viele andere sorgen für besondere Akzente in der Bundeshauptstadt und pflegen den eigenen in mehr oder weniger politischen Vereinigungen.

Die Vereine der alten tschechoslowakischen Minderheit sterben allmählich aus. Ihre Mitglieder sind jetzt 60 bis 70 Jahre alt, nicht sonderlich aktiv, verteuflern grundsätzlich alles, was „von drüben“ kommt, kapseln sich ab, lassen spätere Emigranten — wenn überhaupt — erst nach einer „Sperrfrist“ von bis zu fünf Jahren hinein und befassen sich immer mehr mit der Verwaltung des Vereinsvermögens, das dank diverser Erbschaften mitunter auf zwanzig Millionen Schilling anwachsen kann. Trotz dieser Summen ist das typische Mitglied eher der Wiener Hausbesorger; wer von dieser Generation den sozialen Aufstieg geschafft hat, wie etwa der Inhaber einer Wiener Konditoreienkette oder eines großen Geschirrhäuses oder auch ein Burgschauspieler, findet sich unter den Freunden von damals nur noch sehr schwer zu recht.

Eine Ausnahme von diesen in sich geschlossenen Kreisen ist der sogenannte Sokol, eine nationalgerichtete tschechische Organisation aus der Zeit der Monarchie, die sich durch

Aufnahme auch späterer Emigrantengenerationen in ihre Turnvereine bis heute herüberretten konnte. Bastionen des Sokols sind der 3., 15. und 16. Wiener Gemeindebezirk, dort werden nicht nur regelmäßig Turnabende abgehalten, für 1982 ist auch die Abhaltung einer kleinen Gegenspartakiade mit tschechoslowakischen Turnern aus den USA und Europa in Wien geplant.

Die Generation der CSSR-Emigranten von 1968 ist hingegen an Zusammenschlüssen herzlich wenig interessiert. „Wir wollten einmal einen Filmabend veranstalten, aber die haben nicht einmal ihre Adressen bekanntgeben wollen“, erinnert sich ein Exiltscheche. Einerseits fühlten sich die 68er dadurch zu sehr an die Zwangsorganisationen von daheim erinnert, andererseits fürchteten sie, die daheimgebliebenen Verwandten bekämen Repressalien zu spüren, wenn sie hier einem dem Prager Regime nicht genehmen Verein angehören.

Der regste Zusammenschluß dürfte der „Kulturklub der Tschechen und Slowaken in Österreich“ sein. Zu den Vortragsabenden und Diskussionsabenden kommen nicht nur die registrierten Klubmitglieder. Klubvorsitzender Premysl Janyr: „In letzter Zeit kümmern wir uns auch sehr um die Flüchtlinge, vor allem in Traiskirchen.“

Eine kommunistische Minderheit, die sich in den letzten Jahrzehnten in Wien etabliert hat, betreibt den „Schulverein Komensky“, er verwaltet die letzte tschechische Schule in Österreich. Schulverwalter Blaschek pflegt bei KP-Anlässen in Nationaltracht aufzumarschieren.

Aussterben werden die Wiener Tschechen vermutlich nie. Jährlich kommen durchschnittlich 3500 Auswanderer über die Grenze, von denen allerdings 3000 gleich in die Neue Welt weiterwandern.

DĚTSKÁ ODPOLEDNE

Jen nepatrná část českých a slovenských dětí navštěvuje českou školu. A tak - pokud to nedohánějí rodiče - se nejen nenaučí česky psát a číst, ale nepoznají ani to, co bychom mohli označit jako "vlastivědu". Záporné ještě při tom působí okolnost, že v prostředí německy mluvících dětí svoji národnost často považují za něco pejorativního.

Proto Klub začal pokusně pořádat sobotní odpoledne pro děti, která by tyto mezery vyplnila ne ve formě vyučování, ale zábavy. Zatím alespoň jednou měsíčně, na podzim bychom chtěli počet takových setkání rozšířit a podle možnosti děti rozdělit podle věkových kategorií.

Příští dětské odpoledne je v sobotu 28. března v 15 hodin v Annagasse 20 / Internat. Kulturzentrum.

Vyprávění TIBORA ZLOCHY o jeho plavbě nafukovacím člunem po řekách v pralesích Jižní Ameriky, které s ním bylo dohodnuto na letošní leden, se stále ještě nemůže uskutečnit. V žádných novinách se dosud neobjevila zpráva, že by se Zlocha ze své cesty vrátil a také jeho videnský telefon je němý. Musíme tedy doufat, že ho nesežrali krokodýli ani domorodci, a že se jeho vyprávění uskuteční, i když se zpožděním.

Také plánovaný večer o Číně s JANOU STÁRKOVOU odpadá. Jana Stárková musela krátce po svém návratu odjet do Itálie.

VEČER SE ZPĚVÁKY J. HUTKOU a V. VEITEM planujeme na 8. květen. Do léta ještě očekáváme návštěvy prof. E. KOHÁKA, prof. R. LUŽI a není vyloučeno, že přijede i IVAN SVITÁK.

VÍDEŇSKÉ AKADEMIETHEATER uvedlo v sobotu 7. března premiéru nové hry P. Kohouta, Marie zápasí s anděly. Její českou verzi bude číst autor v Klubu pravděpodobně 10. dubna. Recenze hry v rakouském tisku přinese v příštím čísle.

Podle zpráv

tisku má v tomto roce dojít k recipročním návštěvám představitelů ČSSR v Rakousku. Rakouský prezident dr. Kirchschrager byl v Praze v březnu 1979, Bruno Kreisky byl na pracovní návštěvě na zámku v Židlochovicích v lednu 1979. Koncem roku 1979 byl v Praze rakouský ministr zahraničí dr. W. Fahr. Posledním návštěvníkem z Československa v Rakousku byl ministr zahraničí B. Chnupek v květnu 1978. Není vyloučeno, že letos přijede do Rakouska prezident ČSSR G. Husák.

THEATER BRETT, skupina Niky Brettschneiderové a Ludvíka Kavína, uvede 9. dubna ve 20.00 v Amerlinghausu, Víden 7, Stiftgasse 8 rakouskou premiéru dvou her:

Petr a Helena Feyfarovi
KLIDNĚ JSTE MOHLI ZŮSTAT DOMA
Karel Gelnar
ODCIZENÍ
Vstupné 60,-S, studenti 40,-S
Reprízy 10.-16. dubna, 20.00 tamtéž.

RUBRIKU "ZE SPOLEČNOSTI" tentokrát musíme vynechat. Ne pro nedostatek materiálu, ale místa. Další příspěvky a podněty pro ni uvítáme.

STEJNĚ TAK uvítáme jakoukoli jinou pomoc - psaní na stroji, obálkování, balení a vyřízení poštovních formalit.

OHLÁŠENÉ SLOŽENKY na zaplacení příspěvků / S 150.-/, nedoplatků či režijních příspěvků a jakýchkoli darů v minulém čísle nebyly přiloženy. Ne, že bychom zapomněli, ale protože jsme jich neměli dost. Přikládáme je tentokrát s nadějí, že se nám v krátké době vrátí, samozřejmě přes banku. Děkuje.

PROGRAM

PAVEL KOHOUT
ČTE SVOJI DIVADELNÍ HRU
10. DUBNA, PÁTEK
ANNAGASSE 20, 19.30
MARIE ZÁPASÍ S ANDELY

V zájmu nerušeného čtení celého textu prosíme, abyste zaujali místa nejpozději do zahájení, t.j. do 20.00 hod.

DĚTSKÉ ODPOLEDNE

v sobotu 11.dubna bychom tentokrát rádi strávili v přírodě. Bližší informace v pátek 11.4. v Annagasse a v sobotu ráno na tel.: 2346202, 3329752.

JAROSLAV HUTKA A VLADIMÍR VEIT

zpívají moravské a jiné, národní a své vlastní písničky v Albertgasse 23,8.okres, v pátek 8.května v 19.30 hodin

TIBOR ZLOCHA

vypráví a promítá diapozitivy ze své cesty po Amazonce v pátek 22.května v 19.30, Annagasse 20

BEZPROGRAMOVÉ PŘÁTELSKÉ SETKÁNÍ

opět u Jelínků /SANDWICH-ECK/ v pátek 29. května

DĚTSKÉ ODPOLEDNE

v sobotu 30.května, Annagasse 20, v 15.30 hodin

P.b.b.
Erscheinungsort Wien
Verlagspostamt 1090 Wien

"KULTURNÍ KLUB" Eigentümer, Herausgeber, Verleger und Vervielfältiger:
Kulturklub der Tschechen und Slowaken in Österreich, Lustkandlgasse 4/21,
A-1090 Wien; für den Inhalt verantwortlich: Přemysl Janýr, Lustkandlgasse
4/21, 1090 Wien.

KULTURNÍ
KLUB

ČECHŮ A SLOVÁKŮ V RAKOUSKU

3.

DUBEN

81

NEJDE O SPOLKAŘENÍ

Vzdor zcela jinému životnímu prostředí v mnoha z nás přežívá něco z Československa: rezerva k jakékoli společné a organizované činnosti. Tam byla pochopitelná - všechny organizace byly pro kočku, protože buď musely plnit funkci převodové páky vedoucí strany nebo jí alespoň podkuřovat, i když šlo třeba jen o spolek chovatelů kanárů.

Přežívá v nás ale i zažrané přesvědčení, že ve věcech, které se nás i bezprostředně dotýkají musíme čekat zda se na nás vrchnost milostivě rozpomene a ušetří nám nějaký obolus.

Ve skutečnosti je situace zcela opačná.

Nikdo nás k žádnému organizování nenutí. Ale nikdo se na nás taky asi v celé řadě speciálních otázek nerozpomene, pokud se sami neozveme.

Mnozí z nás se při řešení nejrůznějších problémů pokouší jít cestou navyklo z Československa: hledá vlivného známého, obdobu tajemníka / či alespoň funkcionáře / strany nebo uličního důvěrníka. Neuvědomují si, že nejlivnější oporou je právě sdružení těch, kdo mají stejné problémy a stejné zájmy. A že je to jediná cesta, jak lze pomoci ne jednomu či dvěma, ale dosáhnout zlepšení pro všechny.

Kulturní klub se původně chtěl omezit na pořádání přátelských večerů omezeného počtu zájemců. Během času se však ukázalo, že přes nespočet nejrůznějších spolků není v Rakousku ve skutečnosti žádná organizace, která by se zájmů české a slovenské národnostní skupiny ujímala.

Tak se Kulturní klub ujal případu "defenestrace" v Traiskirchenu. Nemá to být samochvála, jen konstatování, řekneme-li, že bez jeho zásahu by bývalo připravené soudní řízení proběhlo velmi rychle a pro postižené skončilo velmi tragicky.

Nejde však zdaleka jen o ně.

Díky tisku, který se podařilo zmobilizovat, se podařilo odhalit poměry v táboře v Traiskirchenu a dosáhnout jejich zlepšení, i když současný stav ještě zdaleka není ideální.

Je to jen příklad, že poměry lze změnit.

Mnozí z těch, kteří se v Rakousku usídlili teprve v posledních letech jsou toho názoru, že rakouským úřadům je nejmilejší, jestliže nebudou česky nebo slovensky ani mluvit, jestliže se co nejrychleji zcela integrují a stanou se "nenápadní".

Snad nejlepším protiargumentem je nejen zákon o národnostních skupinách, jehož cílem je udržení jejich svébytnosti, ale i skutečnost, že Kulturní klub dostal před krátkou dobou z úřadu spolkového kancléře i když malou, ale přece jen finanční podporu pro svou činnost.

Před léty jsme se setkávali s tím, že někteří noví uprchlíci z Československa se báli komukoli dát své adresy, aby se prý nedostaly o klikou do "nepovolaných rukou". Je to naivní, protože adresa kohokoliv je lehce dosažitelná když ne v telefonním seznamu, tak na ohlašovací úřadě.

V poslední době zas jiní / anebo často titíž / mají obavy, aby po té, co dosáhli "úpravy svých vztahů k ČSSR" jim nebylo odmítnuto

udělení návštěvního víza do ČSSR pro účast na podnicích Klubu.

Především: Kulturní klub je rakouským spolkem, vyvíjejícím svou činnost v duchu rakouského zákona o národnostních skupinách, je v této věci v kontaktu s úřadem spolkového kancléře, který jeho činnost podporuje a spolkový kancléř si vyžádal nominaci zástupce Klubu do poradního sboru, který při svém úřadě hodlá ustavit / psali jsme o to podrobně v 1. bulletinu /.

Pokud jde o úpravu vztahů k ČSSR považujeme ji za soukromou věc každého, koho se to týká. Také rakouské úřady tomu vycházejí vstříc.

Z našeho hlediska k tomu chceme jen dodat, že by bylo paradoxní, kdyby především ti, kteří získali rakouské státní občanství na základě statutu politických uprchlíků ve zkrácené čekací lhůtě nyní jako občané Rakouska ohýbali páteř. Mohlo by to dojít až tak daleko, že by na 1. máje znovu "dobrovolně" maširovali, tentokrát v průvodu KPÖ, aby dostali vizum určitě - a bezplatně.

Ostatně: neudělení víza stejně jako jiné drobné schválnosti jsou záležitosti, v nichž se jako rakouští občané můžeme obrátit na příslušné rakouské úřady. Je možné to samozřejmě učinit jako jednotlivci, ale také, pokud by to bylo potřeba, jako organizované zájmové sdružení.

Netýká se to samozřejmě zdaleka jen udělení viz. Jde o mnohem podstatnější věci. Třeba i o penzijní nároky.

To vše vyžaduje součinnosti a trochu obětavosti všech.

A rozhodně to není spolkaření.

AZ-Hilfsboot

SE VRÁTIL Z AMAZONKY

VON TESSA PRAGER

WIEN (AZ). Zwei Monate lang gab der 50jährige Tibor Zlocha, dessen Hilfsexpedition am Amazonas von der AZ mitfinanziert wurde, Indios in Peru medizinische Hilfe mit mitgebrachten Medikamenten. Vergangenen Donnerstag kam er in Österreich an: um 15 Kilo Arzneimittel, die die hygienischen Lebensbedingungen der Indios bessern sollen, leichter.

Seine genauen Pläne, die er in Wien entworfen hatte, mußte Tibor Zlocha freilich, in Lima angekommen, ein wenig ändern. Der Arzt Dr. Hernan Mirande, der ihn auf dem Floß 1000 Kilometer den Amazonas hinab begleiten hätte sollen, war wegen einer in Lima aufgetretenen Epidemie auf ein-

mal unabkömmlich. So konnte Zlocha aber auch nicht allein die Floßexpedition riskieren: Es wäre lebensgefährlich gewesen.

Aus dem Floßplan wurde eine „Apotheke“ in einer Hütte am Ucayala, einem der Hauptzuflüsse des Amazonas. Hunderte Indios kamen in den letzten zwei Monaten um Hilfe zu dem Wiener. Schwierigster „Fall“: Ein neunjähriger Bub, der bei einem Unfall im Dschungel mit einer Machete schwerste Kopfverletzungen erlitten hatte. Zlocha konnte ihn mit antiseptischen Mitteln und einem ordentlichen Verband zur nächsten Station bringen, wo über Funk ein Hubschrauber gerufen werden konnte. Der Bub kam ins nächste Spital — und lebt.

Photos und Exponate seiner ersten abenteuerlichen Amazonas-Reise sind ab Montag bis 20. März, jeweils während der Schalterstunden, in einer Ausstellung der Creditanstalt, Zweigstelle Ottakringer Straße 37, in Wien-Ottakring zu sehen. Die AZ wird noch ausführlich berichten.

Der Fall des
Petr Cibulka

CSSR: Wie einer doch recht bekam...

Vor Entlassung: Petr Cibulka

Propuštění Petra Cibulky se očekává 15. dubna.
Má zažádáno o vystěhování do Rakouska.

E geschehen noch Zeichen und Wunder — zum erstenmal ist es jetzt einem Mitglied der tschechoslowakischen Bürgerrechtsbewegung „Charta 77“ gelungen, gegen den Staat einen Prozeß zu gewinnen.

Petr Cibulka, ein 28jähriger Arbeiter, hatte bereits im April 1978 eine zweijährige Haftstrafe erhalten, weil er verbotene Konzerte organisiert und dabei Texte der „Charta 77“ verteilt hatte. Seine zweijährige Haftstrafe wurde nach einem Hungerstreik gegen seine Haftbedingungen im März 1980 um ein weiteres Jahr verlängert.

Am Ostermontag vorigen Jahres passierte es dann: Die Aufseher Jiří Matiaska und Jiří Vaclavovic kamen in die Zelle des Häftlings Cibulka und forderten ihn auf, die Zeitungen, die er las, abzugeben. Ihre Begründung: „Das sind zuviel Zeitungen, die vorgeschriebene Ordnung wird dadurch beeinträchtigt.“

Cibulka, der früher in der Bijouterieschleiferei des Gefängnisses in Pilsen bis zu elf Stunden pro Tag am Schleifgerät verbrachte — die Hände dabei ständig im kalten Wasser —, lehnte ab. Er sagte zu den Aufsehern: „Es wurde mir bewilligt, daß ich Zeitungen lesen darf. Sie können das überprüfen. Sie wissen genau so gut wie ich, daß ohne Bewilligung des dafür zuständigen Referenten nichts in die Zelle gebracht werden darf.“

Das „freche“ Benehmen des Häftlings brachte die Aufseher in Rage. Vaclavovic stürzte sich auf Cibulka und zertrümmerte ihn auf den Gang. Cibulka schrie: „Steckt euch die Zeitungen doch in den Arsch!“ Nun ging auch der zweite Aufseher, Matiasek, auf ihn zu. Alles schien darauf hinzudeuten, daß nun der Gefangene — wie nicht ganz unüblich in CSSR-Gefängnissen — verprügelt werde. Cibulka schrie: „Wenn sie mich schlagen, garantiere

ich euch einen Aufenthalt in GULag!“

Nicht diese Drohung, sondern daß in diesem Augenblick zufällig zwei andere Häftlinge über den Gang geführt wurden, bewahrte Cibulka vermutlich vor den Knüttelschlägen.

Dafür rächten sich die beiden Aufseher anders. Sie klagten Cibulka wegen „Beleidigung einer Amtsperson“ — und am 27. Jänner 1981 wurde Cibulka vom Pilsener Gericht zu weiteren zehn Monaten Haft verurteilt.

Cibulka ging gegen dieses Urteil in Berufung — das vorher erwähnte Wunder geschah. Das Gericht meinte nämlich, nicht Cibulka, sondern die Aufseher hätten sich falsch verhalten. Die zuvor verhängte zehnmonatige Haftstrafe wurde aufgehoben, die Aufseher wurden gerichtlich des „Machtmißbrauchs“ für schuldig befunden.

Cibulka, an Rheuma schwer erkrankt und psychisch zerrüttet, wird vermutlich im April nach dem ordnungsgemäßen Verbüßen seiner einjährigen Haftstrafe entlassen werden. Der Fall Cibulka — ein Hoffnungsschimmer für mehr Gerechtigkeit im Justizwesen der CSSR? Oder wirken die „polnischen Ereignisse“ herein und getraut sich die Staatsmacht nicht mehr, Willkürakte untergeordneter Beamter immer und in jedem Fall zu decken? Oder hat es Cibulka genützt, daß über seinen Fall in der westlichen Presse ausführlich berichtet wurde?

Wir wissen es nicht. Aber man darf schlicht und einfach registrieren, daß er wenigstens zuletzt wider Erwarten recht bekam und freigegeben wird. Das stimmt leise optimistisch.

Wolfgang Broer

4 Wer, wenn ich schrie, hörte mich . . .

Pavel Kohout's „Maria kämpft mit den Engeln“ im Akademietheater uraufgeführt

ARBEITERZEITUNG

Das neue Kohout-Stück bringt den Kritiker in Verlegenheit, der Kohout's Meinung teilt und sein Engagement bewundert. Wie kann man über eine gute Sache ein so schlechtes Stück schreiben, dessen literarische Hilfslosigkeit noch durch Routine verschärft wird? Mir ist bei der Uraufführung von Pavel Kohout's „Maria kämpft mit den Engeln“ wieder die Frage eingefallen, ob denn nun das Thema oder die Gestaltung wichtiger sei. Die Antwort scheint einfach: die adäquate Gestaltung eines interessanten Themas. Das ist die literarische Theorie. Denken wir an Simmel. Der ist auch für Pazifismus und Demokratie und gegen Rauschgift und Neonazismus. Was wiegt schwerer, daß diese Tugenden durch literarische Simplifizierung an Millionen herangebracht oder daß sie durch Klischees und Kitsch diskriminiert werden? Kohout ist ein Simmel des Theaters. Bei ihm ist es nur noch viel komplizierter: Er ist mit seiner Freiheit und seiner Existenz für das eingestanden, was er schreibt.

Sagen wir zuerst einmal das Positive. Die Verhörsszenen sind Kohout gelungen. Aber er hat die politische Reportage leider mit einer privaten Tragödie verknüpft.

Der politische Reporter Kohout wollte den großen Dichter spielen. Und das ist ihm auf peinliche Weise mißglückt. Die politische Brisanz versandet in Banalität. Daß so ein Stück die Dramaturgie einer Großstadtbühne passiert, gehört zu den Rätseln des hoch subventionierten Theaterbetriebes.

Das Stück ist eine Art Reportage über die derzeitigen Verhältnisse in der Tschechoslowakei und die Behandlung der Leute, die es wägen, die „Charta 77“ zu unterzeichnen, in der von der tschechoslowakischen Regierung verlangt wird, sie solle die Verpflichtungen einhalten, die sie durch ihre Unterschrift unter die Schlußakte von Helsinki auf sich genommen hat. Da aber die Kommunisten grundsätzlich die Meinung vertreten, daß sie der Verpflichtungen enthoben sind, wenn sie die kommunistische Zwangsherrschaft gefährden könnten, verhält sie sich so, als gäbe es ihre Unterschrift nicht.

Kohout zeigt am Schicksal der vom Regime als „verdiente Künstlerin“ ausgezeichneten Schauspielerin Vlasta Chramostova, was einem so alles im Arbeiterparadies widerfahren kann, wenn man es wagt, Kritik an den kommunistischen Feudalherren zu üben. Um der Reportage ein dichterisches Mäntelchen umzuhängen, läßt Kohout auch Engel auffahren, als eine Vision der Schauspielerin oder auch als Zeichen, daß sie reif für die Klapsmühle ist, in die sie das Regime bringen möchte.

Leopold Lindberg führt Regie, sehr engagiert und plakativ. Pavel Bilek schuf das Bühnenbild, das er mit filmischen Einblendungen über die Stadt Prag belebt. Die Kostüme, für die Leo Bei zeichnet, sind Werkstattarbeit.

KRONENZEITUNG

Není to první Kohoutova hra, kterou v poslední době divadelní kritika shodila do propadlístě. Příčina všech těchto neúspěchů spočívá v tom, že absurdita Kohoutových her je v rozporu s realitou Československa, která chce divákům vsugerovat jako dějství svých her. Právě proto však jeho dramata propadají. Na lžích a pomluvách se žádné umění nedá vytvořit. Odpovídá-li to vkusu těch, kdo nekvalitní hru prosadili na prvotřídní vídeňskou scénu, pak radče prominout, o dobrém vkusu to nesvědčí.

KAREL DOUDERA

Ein Mann hat bei einem böhmischen Schneider einen Anzug bestellt. Der Stoff ist gut, aber trotz allen Probierens: Der fertige Anzug paßt nicht, er zwickt. Das gute Stück, auf das der Kunde sich gefreut hat, ist nicht gut. Man trägt es ohne rechte Freude.

KURIER

Der Auftraggeber ist der Burgtheaterdirektor Achim Benning, der Schneider der böhmische Autor Pavel Kohout, das gutgemeinte Stück „Maria kämpft mit den Engeln“ hat soeben im Akademietheater seine Uraufführung erlebt – lebhaft akklamiert, denn wer, ein paar Kommunisten ausgenommen, möchte Kohout den Erfolg mißgönnen . . .

Der Rezensent – jedoch, dem Leser verpflichtet, ist zur Wahrheit verhalten, auch wenn sie ihm im speziellen Fall zuwider ist. Er kann sie im vorliegenden Fall schonend relativieren: Kohout's Stück ist nicht so schlecht wie die Aufführung.

Der Autor geht auch diesmal von tschechischer Wirklichkeit aus. Der Hintergrund seiner Geschichte ist im Programmheft dokumentiert, er selber hat sie miterlebt, ein anderer Betroffener, Pavel Landovsky, steht als Fleischhauer auf der Bühne. Es geht um tschechische Künstler, die als Unterzeichner der Charta '77 Berufsverbot haben. Ein Dramatiker sitzt im Gefängnis, ein Kameramann darf nicht drehen, eine berühmte Schauspielerin darf nicht auf die Bühne. Also macht sie sich ihr Zimmertheater zu Hause.

DIE PRESSE

Am Schicksal einer bedeutenden Schauspielerin, die ihren Beruf nicht ausüben darf, beschreibt Kohout, wie ein Mensch in einem totalitären Regime eingeeignet, unter Kontrolle gehalten, unterdrückt und damit nahezu in den Wahnsinn getrieben wird. Der Ort der Handlung ist eindeutig Prag. Pervertierte Engel der Macht wachen über Geist und Physis, vollziehen uralte, ebenso perfide wie banale Rituale der Einschüchterung und Begünstigung, der Verlockung und Zerstörung. Die Maschinerie der Unterdrückung, einmal in Gang gesetzt, kann von ihnen sanft kontrolliert werden. Sie beginnt selbsttätig aberwitzig zu wuchern, findet in ungezählten Opportunisten und Feiglingen Unterstützung, und der Mensch, der sich nicht in das Räderwerk ziehen lassen, der seine Freiheit und Meinung behaupten will, muß sich zuletzt fragen, ob nicht er, der Widerstand leistet, der Pervertierte, der Wahnwitzige ist.

Kohout beweist mit diesem Stück seine Fähigkeit, wirkungsvoll pointierte Szenen, gut gebaute, natürliche Dialoge und dramatische Situationen zu gestalten. Die realistische Fabel, diesen einen wesentlichen und niederschmetternden Tag aus dem Leben der Schauspielerin Maria Radosova, erzählt er beeindruckend. Er füllt sie allerdings melodramatisch mit einer zusätzlichen privaten Tragödie auf, die nur bedingt mit der gesellschaftlichen und politischen Situation in Zusammenhang zu bringen ist. Hier steht dann Maria nicht für mehrere, sondern für sich allein, als trauriger Einzelfall einer Mutter, die bei einem Autounfall den Tod ihres Kindes verschuldet hat. Und ähnlich aufgepfropft wirken die Engel.

VOJTĚCH JASNÝ, dlouholetý předseda Kulturního klubu a jeho čestný člen, se stal "evropským specialistou" na ruské autory. Po inscenaci Idiota na scéně helsinského divadla pracuje nyní na zfilmování hry Nikolaje Erdmana Sebevrah, která je v Sovětském svazu zakázána. Film je natáčen v německofinské koprodukcí. V červenci a srpnu bude připravovat v hamburském divadle inscenaci hry Jegora Zamjatina.

INVAZE se jmenuje televizní film, který natočila anglická Granada Television, specialisovaná na hrané dokumentární snímky, podle knihy Z. Mlynáře Mráz přichází z Kremu /česky vydal Index /. Promítání v Anglii, USA a skandinávských zemích mělo veliký ohlas a příznivé kritiky. Do konce minulého roku koupilo tento snímek 17 států / včetně Číny a Japonska /. Německá verze, kterou připravuje západoněmecká televize, má být vysílána 21. srpna 1981.

Přetištěno z mnichovské NÁRODNÍ POLITIKY Podvržené akce komunistických agentů

PRAHA SE SNAŽÍ INFILTROVAT MEZI KRAJANSKÉ ORGANIZACE AGENTY

Účelem těchto akcí je vnést rozvrat a rozbroje do řad exilového a krajanského života Čechů a Slováků ve svobodném světě. Varovali jsme před různými podvrhy, šířením pomluv a nepravdivých informací o organizacích i jednotlivcích. Upozornili jsme na různé letáky a dopisy, které dostávají jednotlivci i organizace, údajně rozesílané legitimními organizacemi a známými pracovníky, které však ve skutečnosti jsou fabrikáty oddělení pro desinformace špiónážních služeb Husákovy režimu.

Nervosita režimu v Praze a Bratislavě se v posledních týdnech projevila zesílením této kampaně. V západoevropských střediscích našeho exilu, jsou rozšiřovány hrubé pomluvy o představitelích čs. demokratického exilu, nepodložené pověsti o „plánovaném návratu“ některých prominentních exulantů posrpňové éry a kampaň pro „normalizaci“ vztahů k ČSSR, organizovaná diplomatickými a jin. orgány komunistického režimu, je provázána pověstmi o tom, že prominentní exiloví pracovníci si již „normalizaci“ vyřídili.

Nejnovější akce jsou namířeny proti představitelům Pražského jara, žijícím v exilu a některým jejich organizacím. Jsou vydávány různé oběžníky, bulletiny a jiné publikace, připravené v Praze, jejichž účelem je vnést rozvrat do exilu za účelem rozvracení CHAR-TY 77, VONSu a skupin jejich přátel.

Praha také připravuje „průkazný materiál“, který by byl použit v procesech proti chartistům a jiným v Československu, např. dokumentující vztahy exilových organizací s disidenty v ČSSR. Značná pozornost je věnována úsilí krajanských a exilových organizací odsoudit čs. režim na madridské konferenci.

Před Vánoce se ve Vídni a jiných západoevropských střediscích objevila cyklostylovaná brožura „Básně kontrarevolucionáře Pavla Kohouta“, údajně vydaná Edicí Petlice. Anž chceme analyzovat minulost p. Kohouta pokládáme za nutné upozornit, že jde o falsifikát pražského oddělení desinformací.

Kampaň podvrhů, špiónů a rozkládání bude pokračovat. RADA SVOBODNĚHO ČESKOSLOVENSKA

ŠAFRÁN je vydavatelství českých gramofonových desek ve Švédsku. ŠAFRÁN je Jiří PALLAS

AUGUST SÖDERMAN SVÄG 61
S - 752 49 UPPSALA

a všichni jeho spolupracovníci. Ve Vídni je to Karel Havelka,

slyšící na jméno KOCOUR, Ob. Donaustr. 17; u něj si můžete desky, vydané Šafránem objednat, nebo rovnou koupit.

Autory a interprety ŠAFRÁNU jsou: E. Bondy, V. Havel, J. Hutka, V. Chramostová, K. Kryl, M. Kubišová, P. Landovský, Plastic People, J. Seifert, K. Soukup, V. Třešňák, Vl. Veit, K. Wojtyla a jiní.

ÖSTERREICHISCHES CSSR-SOLIDARITÄTS-KOMITEE, který tvoří významné osobnosti rakouského politického, vědeckého a kulturního života, podporuje z výtěžku sbírek, které pořádá, rodiny osob, které se v důsledku politické diskriminace dostaly do existenčních nesnází. Od svého založení v r. 1973 vybral již přes 600.000 šilinků. Do Československa tak již poukázal přes půl milionu šilinků. K informaci rakouské veřejnosti o persekuci v ČSSR vydává informační bulletin, který je možné objednat na adrese ČSSR-Solidaritátskomitee, 1105 Wien Postfach 15. Příspěvky je možné zasílat na konto Zentralsparkasse, Konto Nr. 603 353 609.

HELENA MEDKOVÁ hraje na klavír na komorním koncertě v neděli 5. 4. 1981 ve 20.00 ve velkém sále fary u sv. Leopolda, Wien 2, Alexander Poch-Platz 6. Spoluúčinkují Herman Swietly-housle a Michaela Eyberg-cello. Na programu je Mozart, Beethoven, Čerepnin a Dvořák. Vstupenky u večerní pokladny.

SETKÁNÍ DĚTÍ

v sobotu odpoledne, která jsme začali pořádat, mají umožnit našim dětem vzájemné poznání a především doplnit to, co jim rakouské školy nemohou poskytnout: českou a slovenskou "vlastivědu". Z organizačních důvodů žádáme rodiče, kteří mají o tato odpoledne zájem, aby vyplnili následující přihlášku a odeslali ji buď na adresu Klubu c/o 1090 Wien, Lustkandlgasse 4/21, nebo odevzdali přímo. Přihlášení je možné učinit i telefonicky, čísla telefonů byla uvedena v 1. bulletinu.

Jméno otce / matky: telefon:

Jméno dítěte - dětí: rok narození:

bydliště:

TIBORA ZLOCHU nesežrali krokodýl jak jsme se minule domnívali. Přibližně několik dní se ve zdraví vrátil a večer jeho vyprávění s promítáním diapositivů o cestách v pralesích Amazonky připravujeme na 23. květen.

ZMĚNY ADRESY, na kterou jsou Váš zaslány naše bulletiny, nezapomeňte ohlásit buď na adresu Klubu c/o Lustkandlgasse 4/21, 1090 Wien nebo I. Binarovi telefonicky. Pokud znáte Čechy a Slováky, kteří mají o činnost Klubu zájem a kterým bychom měli bulletin zasílat, sdělte tamtéž jejich adresy. Bulletin zasíláme zdarma, jsme všichni vděční za jakýkoli režijní příspěvek.

POUKÁZALI JSTE členské příspěvky na rok 1981? Byly valnou hromadou stanoveny v S 150.- Pokud je nemůžete uhradit v plné výši, budeme vděční i za jakýkoliv jiný dobrovolný příspěvek. BLZ 20151 Kto. 602378309.

PROGRAM

Pravděpodobné vzdálenosti

JAROSLAV HUTKA A VLADIMÍR VEIT

zpívají moravské a jiné, národní a své vlastní písničky

PÁTEK 8. KVĚTNA 1981 V 19.30 HOD.

8. okres, Albertgasse 23

VYPRAVĚNÍ TIBORA ZLOCHY o jeho cestách po Amazonce musíme znovu odložit, protože s největší pravděpodobností ještě před plánovaným termínem večera odjede na třetí cestu. Tentokrát má na člunu projet celou Amazonku.

Dojednali jsme s ním pevný termín na počátek října.

Další DĚTSKÉ SOBOTNÍ DOPOLEDNE, poslední před začátkem prázdnin, bude opět v přírodě. Zájemci, kteří se přihlásili, budou vyrozuměni přímo.

KONCERTEM Hutky a Veita končíme program tohoto pololetí.

Přejeme Vám příjemnou dovolenou a těšíme se na shledanou po prázdninách.

P.b.b.

Erscheinungsort Wien

Verlagspostamt 1090 Wien

"KULTURNÍ KLUB" Eigentümer, Herausgeber, Verleger und Vervielfältiger:
Kulturklub der Tschechen und Slowaken in Österreich, Lustkandlgasse 4/21,
A-1090 Wien; für den Inhalt verantwortlich: Přemysl Janýr, Lustkandlgasse
4/21, 1090 Wien.

**KULTURNÍ
KLUB**
ČECHŮ A SLOVÁKŮ V RAKOUSKU

4.

KVĚTEN

81

Dopis spolkovému kancléři

Uvnitř našeho bulletinu přinášíme pro informaci přetisk z článku Rudého práva o české menšině v Rakousku. Podle něho je skupina "Sdružení Čechů a Slováků v Rakousku", kterou vedou komunističtí funkcionáři "uznávána jako střešová organizace našich rakouských krajanů, nejpočetnější, nejvlivnější a nejlépe organizovaná." Je to obvyklý propagandistický trik, Rudé právo je používá dnes a denně. Odhaluje ho ostatně i citát z článku: "Přítel Brožák si nějak navykl mluvit za všechny krajany..."

Nestálo by to za zmínku, kdybychom se z článku nedozvěděli i věc daleko podstatnější, že totiž rakouský stát na sebe vzal závazek nést perzonální náklady české školy ve Vídni a tím tedy platí učitele z ČSSR, zatímco čeští a slovenští učitelé v Rakousku, mající odpovídající kvalifikaci, nemonou práci ve svém oboru na lézt. Ostatně není to tak dávno, co tato škola odmítala přijímat děti českých a slovenských emigrantů. Dnes změnila tuto praxi jen proto že je jí každá duše dobrá, aby naplnila prázdné lavice. Kulturní klub se v této věci obrátil na spolkového kancléře následujícím dopisem:

Vídeň 6. dubna 1981.

Vážený pane spolkový kancléři!

S podivem jsme vzali na vědomí článek Rudého práva, ze kterého jsme se dozvěděli, že Rakousko na sebe před krátkou dobou vzalo závazek nést prezonální náklady české školy ve Vídni, jejímž provozovatelem je spolek Komenský.

Naše stanovisko Vás snad může na první pohled překvapit, protože na udržení české školy musíme mít samozřejmě eminentní zájem. Spolek Komenský je však v rukou komunistických funkcionářů, jak ostatně zmíněný článek zcela jasně potvrzuje. Předseda spolku je v něm oslovován jako soudruh a vodi pravidelně českou krojovanou skupinu v komunistickém prvomájovém průvodu. Obrázkem z tohoto průvodu je článek v Rudém právu ilustrován.

Vážený pane spolkový kancléři, vycházíme ze zásady, že právě v národnostních otázkách je zapotřebí vzájemné tolerance. Komunističtí funkcionáři spolku Komenský však nadřazují politické cíle zájmům národnostní skupiny. Správa školy uplatňuje při výběru učitelů tvrdou kádrovou politiku bez ohledu na kvalifikaci uchazečů o tato místa a zaměstnává v tomto roce učitele z ČSSR/kteří jsou tak rakouskou vládou placeni/, ačkoli zde jsou kvalifikované domácí síly. Spolek Komenský nepřijímá ostatně podle informace ředitelky školy žádné nové členy/!/. Tuto informaci dala jednomu otci dítěte, které školu navštěvuje a který se chtěl stát členem.

Tyto okolnosti jistě nebyly známy těm rakouským činitelům, kteří připravovali dohodu se spolkem Komenský. Je to politováníhodný důsledek toho, že dosud nebyl jmenován poradní sbor české národnostní skupiny při Vašem úřadě.

Obrácíme se na Vás proto, pane spolkový kancléři, s naléhavou žádostí, aby byly odstraněny překážky, které jmenování tohoto poradního sboru brání. Současně Vás prosíme, aby až do doby, než se tak stane, byly v duchu zákona o národnostních skupinách /Volksgruppenengesetz/ ty otázky, které se jakýmkoli způsobem dotýkají české a slovenské národ-

nostní skupiny v Rakousku, eventuálně našich krajanů, kteří se v Rakousku jako političtí uprchlíci usazují, byly s predestinovanými členy poradního sboru konzultovány.

Pokud jde o zastoupení spolku Komenský v poradním sboru, vyslovili jsme s ním při jednáních s Vámi souhlas přes výhrady, které k němu máme, abychom jmenování poradního sboru usnadnili. Domnívali jsme se, že zástupci tohoto spolku budou sledovat v první řadě zájmy národnostní skupiny. Dovolte, abychom Vám tlumočili pochyby, které v nás jednání tohoto spolku vyvolává.

S výrazem hluboké úcty

Přemysl Janýr, předseda

Hana Paulová, jednatel

kteřá neuschne Větev,

Co bylo, bylo. Nás zajímá doba přítomná, odpověď na otázku, kolik je Čechů a Slováků ve Vídni a v Rakousku nyní. »Podle skromných odhadů dvacet tisíc, ale osobně myslím, že mnohem víc.« odpovídá předseda Sdružení Čechů a Slováků v Rakousku Miroslav Brožák, urostlý mladík, který pro samé funkce nějak zapomněl zestárnout. (Zlí jazykové a jeho rodný list tvrdí, že mu letos bude šedesát...) »Nediv se, že ti neodpovím zrovna a účetní přesností. Tady se nás při sčítání lidí nikdo po národnosti neptá, pouze po „obcovací řeči“. Když uvedeš po pravdě němčinu a češtinu, započítají tě automaticky jako Rakušana. Ale vlastně na tom dohromady moc nezáleží. Důležité je, aby tato větev stromu neuschla, aby naše krajanská menšina udržovala styky se starou vlastí, s její kulturou, historií, pokrokovými tradicemi i socialistickou současností. Naši členové, to jsou nejzranitelnější propagátoři CSSR!«

POSLOVA BOJ

Sdružení Čechů a Slováků v Rakousku vzniklo v listopadu 1949, v pravý čas, kdy jeho zrod byl nanejvýš potřebný... Po druhé světové válce se tisíce Čechů a Slováků vrátili z Rakouska do

své staré vlasti. Mnoho kormidel krajanských organizací bylo opuštěno nebo zůstalo v rukou věkem již obtížených a slabnoucích. Pak přišla studená válka a menšina byla pod stále silícím tlakem rozpoutaným proti zemím rodičtví se socialistického společenství... Sdružení vzniklo jako antifašistická organizace, která doslova bojovala o přátelství krajanů k staré vlasti. Dnes je sdružení uznáváno jako střešová organizace našich rakouských krajanů, nepočtenější, nejvlivnější a nejlépe organizovaná.

ČINNOST TĚMĚŘ BEZ KONCE

»Slavíme společně Mezinárodní den žen, účastníme se prvomájových oslav vždy pod českým heslem. Oslavujeme státní svátek CSSR 9. května a v květnu také organizujeme zájezd do bývalého koncentračního tábora v Mauthausenu. V roce 1960 jsme se tam zúčastnili velké protifašistické manifestace a položili věnec k památníku obětí nacismu. Začátkem listopadu chodíme společně na ústřední vídeňský hřbitov k památníku menšinových obětí nacistické hrůzovlády.« dodává Mirek.

Málem jsem se zapomněl zmínit, že přítel Brožák je i šéfredaktorem (a také nejchladnějším redaktorem, hlavním příspěvatelem a korektorem) čtrnáctidenního Krajanské noviny, kde se podrobně uvádí, co naši krajané v Rakousku dělají a co připravují.

ji. Třeba to, že 17. ledna uspořádali v hotelu Bohemia velký ples. A kde jsou také zajímavé zprávy pro krajaný o dění v Československu.

PÁTEŇ HNUTÍ

Ale na Skoiský spolek Komenský jsem nezapomněl. To je, obrazně řečeno, pítel našeho krajanského hnutí v Rakousku, stěžejní kapitola jeho historie, slavná a strášíplná. Podle stanov, předložených ke schválení 26. ledna 1872 tehdejšímu donorakouskému místodržitelství, se nazval: Spolek Komenský ke zřizování a vydržování českých škol ve Vídni. Příklad rok tedy spolek oslavil 110 let své činnosti.

»Největší rozvoj českých a slovenských škol ve Vídni byl v třicátých letech,« vzpomíná Oskar Blažek, nynější předseda spolku Komenský a školní inspektor československých škol ve Vídni. »Tehdy jsme měli celkem 44 učilišť, mezi nimi i obchodní školu a gymnázium. Pak nacisté v roce 1938 obsadili Rakousko naše školy zavřeli a přeměnili v úřady nebo později v lazarety. Většinu funkcionářů české menšiny uvěznil, mne odvezli v roce 1942 do koncentračního tábora v Buchenwaldu. 70 lidí z naší menšiny poravili.« dodává soudruh Blažek a na okamžik zavře oči. »Teď máme mateřskou školu, obecnou a hlavní školu, všechno v jedné budově na Sebastianově náměstí. Také máme družinu, což je na rakouských školách neobvyklé. Ale je to užitečné, protože se k nám sjíždějí žáci z celé Vídně.«

»Z našich menšinářů, kteří zde ve Vídni zůstali, je 90 procent odchovanců naší školy. Po druhé světové válce jsme vychovali přes tisíc absolventů. Bez české školy by byly kořeny naší menšiny utáty.« To je životní krédo soudruha Blažka, poslání, kterému věnoval celý život.

HOTELIÉR SAMOUK

Nemohu uvěřit, že je mu už 70 let. To není člověk, který by uzavíral účty. Jen tak mimochodem — v posledních deseti letech se jeho láskou stal — hotel Bohemia. Spolek Komenský totiž odprodal některé nevyužité školní budovy a za utržené peníze postavil na Turnerově ulici hotel, který patří mezi deset největších vídeňských hotelů. Proto, aby měl zabezpečen ekonomický základ pro další provoz škol. A soudruh Blažek jako předseda správní rady vykonává v hotelu pravidelný dozor, aby věci šly tak, jak mají jít. »Na stará kolena se ze mne stal docela dobrý hotelový odborník.« dodává s úsměvem zasloužilý menšinový funkcionář.

»Nesmírně nám pomáhá velvyslanectví CSSR ve Vídni a my jsme za to vděční. Také hodně pomohlo, že po návštěvě rakouského prezidenta Rudolfa Kirchschlägera v Praze v roce 1979 a jeho rozhovorech s prezidentem CSSR Gustávem Husákem jsme dostali statut soukromé školy a rakouská spolková vláda od té doby platí naše učitele. Ale jak je to u soukromých škol obvyklé, školníka, lékaře, uklízečky a další pomocný personál musíme platit sami, stejně tak údržbu budovy a opravy, a tak nám zisk z provozu hotelu přijde vhod,« vysvětluje soudruh Blažek.

Škola na Sebastianově náměstí je pěkná, dobře udržovaná. Navštívili jsme za doprovodu ředitelky Marie Hanzalové druhou třídu, obecnou, kde právě učitelka Křenková vštěpovala v hodině občanské nauky dětem, že mají na vánoce od rodičů dárky nejen dostávat, ale samy na ně také nějakou maličkostí pod stromeček pamatovat.

Opouštím školu nějak naměkko. S obdivem k práci těch kantorů a kantorek a s vírou, že díky jejich obětavé činnosti naše větve ve Vídni neuschne.

LADISLAV ALSTER

21.3.81

Die Presse 12.4.1981

ČESKÁ "MENŠINA"
PROTI POLITICKÝM
SAMOTÁŘŮM

Zu dem Artikel „Tschechen, Ungarn und andere Wiener“: Es ist für mich unerklärlich, daß Sie einen so einseitigen Bericht bringen können. Die Behauptung, daß die Vereine der alten tschechischen Minderheit in Wien allmählich aussterben, ist ebenso unwahr wie die Feststellung, daß alles, was „von drüben“ kommt, von uns verteufelt wird. Wir sind weder inaktiv noch führen wir einen Feldzug gegen die 68er-Emigranten. Tatsache ist, daß die tschechische Minderheit in Wien nach vielen tragischen Rückschlägen Substanzverluste erlitten hat.

Im Vereinsanzeiger wäre leicht nachzulesen gewesen, daß im Jahre 1980 in Wien unter anderem mehr als hundert größere Veranstaltungen, die kulturellen oder gesellschaftlichen Charakter hatten, stattgefunden haben.

Unbestritten ist nur, daß die einzige Dachorganisation der Wiener Tschechen, der Minderheitsrat der tschechischen und slowakischen Volksgruppe in Österreich, der seit mehr als 50 Jahren existiert, unseren Weiterbestand gesichert hat.

Derzeit vereinigt der Minderheitsrat 15 Organisationen,

Es entspricht den Tatsachen, daß die Minderheit nicht bereit war, die 68er-Flüchtlinge in Bausch und Boden aufzunehmen. Man hat sich vor allem dagegen zu schützen versucht, daß politisierende Einzelgänger die Minderheit unterwandern. Im übrigen hat der sogenannte „Kulturverein der Tschechen und Slowaken in Österreich“, dem ausschließlich Flüchtlinge angehören, nichts mit den Wiener bodenständigen Tschechen zu tun.

Was die Aktivität der Minderheit betrifft, so hätte es genügt, wenn man unsere Wochenzeitung „Videnske Svobodne Listy“, die seit 1946 regelmäßig erscheint, zur Hand genommen hätte.

Karl V. Matal
Vizevorsitzender des Minderheitsrates der tschechischen und slowakischen Volksgruppen in Österreich
Wien, XII.

Die Presse

Die jetzt offiziellen Absagen aus der UdSSR und der CSSR werden von der Konzerthausgesellschaft mit Betroffenheit registriert. Beim Musikfest muß jetzt ein anderer Chor den sehr kleinen Part in Bela Bartoks „Der wunderbare Mandarin“ am 25. Mai übernehmen und im Programm des London Symphony Orchestra am 26. Mai mit einer Änderung gerechnet werden. Die beiden Soloabende von Natalia Gutmann am 6. und 13. Juni werden aller Voraussicht nach ersatzlos aus dem Programm gestrichen. Die Mitwirkung von Frau Gutmann beim Abend des Alban-Berg-Quartetts am 10. Juni fällt zwar aus, doch wird ein anderer Cellist zu finden sein. Termin und Programm bleiben daher unverändert.

Über mögliche weitere Absagen von Ensembles aus dem Ostblock macht sich Konzerthaus-Generalsekretär Landesmann noch keine Gedanken — im Gegensatz zu Stadtrat Zilk will er noch nichts von Gefährdungen weiterer Termine gehört haben. Er hat kein Verständnis dafür, daß Absagen von Musikern mit Wiener Premierenplänen in Zusammenhang gebracht werden und will auch in Zukunft von sich aus keinerlei Zusammenhänge herstellen, das

heißt seine Musikprogramme mit Künstlern aus dem Osten planen.

Stadtrat Zilk, der in einer Aussenung die Entscheidung auch als einen „einmaligen und in seinen Folgen nicht abschätzbaren Vorgang“ qualifiziert, der ihn persönlich hart trifft, glaubt nicht daran, daß die für die nächste Woche angesetzten endgültigen Vertragsverhandlungen über das Wien-Engagement von Gennadi Roshdestwenskij gleichfalls gefährdet seien. „Das würde ja den Ausbruch einer neuen Eiszeit in den kulturellen Beziehungen bedeuten, und den kann auch Moskau nicht wollen.“ Seiner persönlichen Einschätzung nach ist unter den derzeitigen Umständen viel eher das geplante Burgtheater-Gastspiel in Gefahr. Was ihn freilich auch trifft, da er der Ansicht ist, man müsse sämtliche kulturellen Verbindungen mit dem Osten aufrechterhalten.

Zilks Interpretation der Absagen ist vorläufig die, man sähe die Wiener Festwochen als eine Einheit und „bestrafe“ ausschließlich die Veranstalter, die zu den Festwochen einen Beitrag liefern. Über die Zeit der Festwochen hinaus und auf anderen Gebieten werde es wohl diesmal keine Absagen geben.

Abgesagt „Die Presse“ 24.4.

f. e. — Ein slowakischer Chor und eine sowjetische Cellistin sind diesmal auf der Strecke geblieben. Weil bei den Wiener Festwochen das Thema Dissidenten nicht vermieden und das Stück eines in Prag verfehmten Autors gegeben wird, gibt es Absagen aus der Sowjetunion und der Tschechoslowakei. Und zwar nicht über Künstleragenturen krankheitshalber im letzten Augenblick, sondern von den jeweiligen diplomatischen Vertretern Wochen vorher offiziell deponiert. Damit auch diejenigen, die immer noch an das Wort

„Musik kennt keine Grenzen“ glauben, vom Gegenteil überzeugt werden. Die Standpunkte sind unmißverständlich. Auch aus der UdSSR emigrierte Musiker sind in Österreich gern gesehen, einige von ihnen haben sogar so etwas wie Heimatrecht hier erworben. Und viele werden demnächst sogar eine Art Festival gestalten. Wenn das und die freie Programmgestaltung den Paßbehörden im Osten undenkbar erscheint, dann wird es nicht die Sache des Westens sein, sich umzustellen. Das hieße nämlich, die Sache des Westens aufzugeben. Woran ernsthaft keiner denken kann.

K článku O ČESKÉ MENŠINĚ, který jsme z "Die Presse" minule přetiskli, zaslal redakci "Die Presse" Karl Matal, místopředseda Menšinové rady, čtenářský dopis, z něhož některé části pro informaci citujeme. Z vývodů Karl Matala není zřejmé, co si představuje pod pojmem "politicky podezřelí uprchlíci", kteří představují nebezpečí /jaké?/ pro spolky, sdružené v Menšinové radě. Karl Matalovi ostatně na přesnosti příliš nezáleží. Mluví o jakémsi kulturním spolku, kterým by mohl mínit náš kulturní klub. Ovšem v tom případě nesouhlasí, že jeho členy jsou výhradně uprchlíci. Srovnáme-li Matalův dopis v "Die Presse" s článkem, přetištěným z "Rudého práva", nabízí se nám otázka: -Kdo je vlastně reprezentantem české menšiny v Rakousku. Menšinová rada pana Matala, nebo soudruh Brožák ?

SKUPINA českých studentů-emigrantů

se obrátila na ministryni pro vědu a výzkum dopisem, ve kterém vyjadřují námitky proti připravovanému krácení stipendií pro studenty-emigranty. Dopis podepsalo přes 40 českých studentů, kteří v současné době ve Vídni studují.

Restriktivní opatření při udělování stipendií, která jsou připravována, jsou motivována poznatkem, že v mnoha případech stipendia nesloužila ke studiu, ale byla využívána jen jako dobrý existenční základ. U některých, zejména mimoevropských skupin uprchlíků tak docházelo ke "studijní úmrtnosti" vyšší než 90%. Také mezi našimi emigranty bylo několik takových nestudujících stipendiantů.

Požadavek našich studentů je samozřejmě nutno podporovat, vycházíme z toho, že jde skutečně o ty, kteří chtějí studovat.

Jinou otázkou je způsob, jaký pro svou žádost volili. Domníváme se, že tato "slovová" akce příliš sluchu nedojde: petice, jejíž podepisovatelé pro sebe chtějí peníze příliš atraktivní není. Ke kladnému řešení může daleko spíše přispět účinné zastupování našich zájmů u rakouských úřadů, viz úvodník "Nejde jen o spolkaření" v min. čísle a také dopis kancléři v tomto.

DON QUIJOTE VE VÍDNI

je název nové inscenace divadla BRETT /Nika Brettschneiderová + Ludvík Kavín, kteří jsou zároveň autory hry. Střetnutí mladého venkovana s realitou velkoměsta.

Premiéra je v rámci Wiener Festwoche 19.května /reprízy 22. a 23.5./ vždy ve 22.00 hodin ve stanu na Jesuitenwiese v Prátru.

HITLER, ČSR, EVROPA

je téma přednášky profesora R.LUŽI, pořádané Společností pro vědy a umění 15.května
Annagasse 20

OBRYS

je název informačního čtvrtletníku nezávislé české kultury, který začal vycházet v Mnichově /1.číslo vyšlo v březnu/. Roční předplatné 16,-DM /za čtyři čísla/. Objednávky: D.Stož Max Wöner Str.31,8 München 50

VŠEM ČESKÝM SPOLKŮM otiskneme rádi pro naše i jejich členy informace o jejich podnicích, pokud nám je, samozřejmě, poskytnou.

ŠAFRÁN vydává první exilovou LP desku VLADIMÍRA VEITA:

"BLACK & VEIT"

Autor hudby Vl.Veit zpívá na texty J.Gruši, V.Havla, P.Kabeše, P.Kohouta, M.Kundera, P.Landovského, J.Nerudy a J.Vrchlického.

Objednávky: ŠAFRÁN, c/o J.Pallas, Aug.Sodermansv.61
752 49 UPSALA-SWEDEN

PÍSNÍČKÁŘ V EXILU

JAROSLAV HUTKA je jedním z nejpopulárnějších československých písničkářů a zpěváků 70.let. Začal vystupovat v roce 67 ve dvojici s V.Veitem, později s Petrem Kalandrou, Vlastou Třešňákem, Hvězdou Cignerem, Štěpánem Rákem a Radimem Hladíkem. V roce 1971 založil písničkářské sdružení ŠAFRÁN, které úspěšně pracovalo až do roku 1977. Hutka zpočátku psal převážně texty na melodie svých kolegů, nejvíce V.Veita, se kterým spolupracuje dodnes. Hutkovy texty mají široké tematické rozpětí: od filosofických reflexí až po grotesky a slovní etudy. Má také hluboký zájem o nejstarší lidovou píseň. Vydal dvě LP desky, obě jako záznam koncertu starých lidových písní - STUJ BRÍZO ZELENÁ /1974/ a VANDROVALI HUDCI /1976/ - a pět SP desek. Od roku 1972 se Hutka začíná formovat jako "klasický" písničkář, jezdí po celé republice, vystupuje od největších scén až soukromé byty. Účastní se všech hlavních hudebních festivalů a dosahuje uznání nejen u kritiků, ale i v posluchačských anketách. Je autorem kolem dvou set písní, dalších dvě set lidových písní vystřídal ve svém repertoáru. Od roku 75 se dostává do konfliktů s StB, je několikrát krátkodobě vězněn, v srpnu 1977 je proti němu zahájeno trestní stíhání, které je ukončeno na jaře 78, kdy podal žádost o vystěhování. V říjnu 78 mu bylo povoleno vystěhovat se do Holandska, kde dostal politický asyl. J.Hutka působí též jako prozaik. V Československu vyšla jeho dvě dětská leporela, v opisech kolují tři další prózy a řada fejetonů. Příležitostně se zabývá grafikou a astrologií. Je signatářem Charty 77. Od srpna 1977 měl v ČSSR zakázáno veřejně vystupovat.

/Přetištěno z LP "Pravděpodobně vzdálenosti", která vyšla r.1978 ve Švédsku/

PROGRAM

TIBOR ZLOCHA

vypráví o Amazonce

v pátek 25.zář 1981, 1.okres, Annagasse 20, 19.30

26.zář 15.00, Annagasse 20

DĚTSKÉ ODPOLEDNE

Náš otec

Martin Štěpánek a Jaroslava Tvrzníková /představovat netřeba/ budou vyprávět o Zdenku Štěpánkovi.

23. října v 19.30 hodin, Annagasse 20, 1.okres

DĚTSKÉ ODPOLEDNE

Arest

Herec, dramatik a režisér Pavel Landovský se nechal přemluvit k tomu, že nám přečte svou hru, napsanou ve Vídni. Je ochoten odpovědět na některé z našich otázek.

6. listopadu, 19.30 v Annagasse 20

DĚTSKÉ ODPOLEDNE

P.b.b.

Erscheinungsort Wien

Verlagspostamt 1090 Wien

"KULTURNÍ KLUB" Eigentümer, Herausgeber, Verleger und Vervielfältiger:
Kulturklub der Tschechen und Slowaken in Österreich, Lustkandlgasse 4/21,
A-1090 Wien; für den Inhalt verantwortlich: Přemysl Janýr, Lustkandlgasse
4/21, 1090 Wien.

KULTURNÍ
KLUB

ČECHŮ A SLOVÁKŮ V RAKOUSKU

5.

ZÁŘÍ

81

25.ZÁŘÍ bude v Annagasse 20 zahájena nová sezóna kulturního klubu dlouho slibovaným vyprávěním Tibora Zlochy o jeho cestě po Amazonce. Vyprávění bude doplněno promítáním diapositivů a ukázkami peruánských tanců.

Začátek jako obvykle v 19.30 hodin.

Třicet stříbrných

Ani kuře zadarmo nehrabe. Tím a nikoliv nějakými vznešenými ideály se také řídí utečenecká seskupení všech vyznání a odstínů. Je samozřejmé, že se o jídáckých třiceti stříbrných nikdo veřejně nešíří. Proto se finanční »pomoc« zrádné emigraci poskytuje zprostředkovatně, tak, aby skutečný pramen byl co nejdiskrétněji utajen. Pokud jde o náklady na kanály spojení, tiskářskou techniku, i s tím spojené další výdaje jsou — jak uvedl J. Hodic — hrazeny ze speciálních fondů imperialistických špiónských služeb. K přikrytí těchto »darů« jsou využívány i různé národní odborové organizace, např. ze Švédska, Itálie a Francie. Finanční prostředky jsou získávány i z různých nadací zřízených monopoly a dotovaných z daňových odpisů. To je případ nadací firmy Ford v USA a Volkswagen v NSR.

Návrat rozvědčíka

Plnil úkoly spojené s odhalením zrádcovské činnosti čs. emigrantů

PRAHA 2. července (ČTK) — V těchto dnech se vrátil do ČSSR po dlouhodobém pobytu v zahraničí spolupracovník československé rozvědky J. H.

V zahraničí úspěšně splnil úkoly spojené s odhalením zrádcovské činnosti prominentů československé emigrace.

Po vyhodnocení jím přivezené dokumentace a získaných informací bude československá veřejnost o výsledcích jeho činnosti blíže informována.

RUDÉ PRAVO

HODIC

Nestalo se nic zvláštního.

Po Marákovi, který špicloval mezi Čechy v Německu a jinde, po Minaříkovi, který dělal totéž ve Svobodné Evropě /nehledě na jejich nesčetné předchůdce/byla Vídeň se svou koncentrací uprchlíků a řadou organizací, které jsou v nelibosti pražského režimu, takřikajíc na řadě.

Dohady, zda byl agentem už při příjezdu či zda byl naverbován později, zda se vrátil "po splnění úkolu", jak hlásí Praha, či předčasně, protože mu hořela koudel, nejsou podstatné.

1/ není naším úkolem "pátrat" po potenciálních "agentech" či "špionech". Nikdo z nás pro to nemá kvalifikaci ani čas. A kdybychom se o to pokoušeli, dostali bychom se snadno do situace vzájemného podezírání, přestali bychom spolu mluvit a stýkat se, stáhli se do svých čtyř stěn.

To je nesporně jeden z cílů těch, do jejichž služeb se dal.

Kdo by z jeho případu vyvozoval takovéto závěry, splnil by jejich přání. Pokud by takové názory šířil, stal by se jejich pomahačem. Možná nevědomým,

Kdo se bojí, že by se Praze znelíbil, kdo má i po letech tendence k servilnosti, tomu lze jen doporučit, aby — v duchu dlouholetých zvyklostí — vypochoďoval na 1. máje pod prapory KPÖ.

4/ tečkou za celou záležitostí je odložení návštěvy prezidenta ČSSR Husáka v Rakousku.

Ještě před oficiálním sdělením řekl ministr Pahr, že návštěvu je třeba znovu uvážit v souvislosti s aférou Hodic a posledními politickými procesy v Praze. V oficiálním sdělení o odložení návštěvy se — poněkud odlišně — mluví o tom, že návštěva byla odložena na přání ČSSR. Je-li tomu skutečně tak, byla si Praha vědoma toho, že ji ve Vídni čekají nepříjemné otázky.

V obou případech však je jasné, že Rakousko takovéto rejdy československé rozvědky na svém území není ochotno trpět a že neakceptuje výmluvu ČSSR, že Hodicova činnost nesměřovala proti Rakousku, ale "jen" proti československým emigrantům zde.

A ČSSR to musí vzít na vědomí.

možná vědomým.

2/ jak vyplývá z uvedených příkladů, vybírá si StB pomahače z nejrůzněji orientovaných lidí a pověřuje je špiclováním v nejrůznějších prostředích. Ten poslední byl, jak jsme poznali, neobyčejně obratný. Zúčastnil se jedné diskuse v našem klubu, měl přednášku v Sokole i v klubu Pátera Novotného. Byl zván na semináře Opus bonum v Německu, udržoval přátelské styky s někdejšími vedoucími AFČR Kuncířem /tajemníkem Čs. křesťanské demokracie/, udržoval dobré styky se svými exkomunistickými přáteli.

3/ pokud je možné odhadnout, nešlo mu o to, co kdo řekl /o režimu a proti němu/, nýbrž o odhalení "spojení" domácích kritiků režimu se zahraničím, o "odhalení" toho, kdo je "řídí". /To, s čím vyrukoval na halasné tiskovce v Praze, bylo však žalostné. Projevilo se to konkrétně v jeho brzkém nezájmu o náš klub. Zřejmě v naší činnosti nenašel nic, co by jeho pověřovatelé považovali za zajímavé. Klub nedělá nic neveřejně. Nic netajíme. Kdo se chce v diskusích přihlásit ke slovu, dělá to jistě proto, že se nebojí vyslovit svůj názor — ať poslouchá kdokoliv.

4 VYSTRÍŽENO NALEPENO

Ota Filip

Getreideschlacht und Klassenkampf

Auf den Feldern der Tschechoslowakei tobt jetzt die Schlacht um jedes Getreidekörnchen. Wie jedes Jahr entwickelte die oberste Parteiführung eine hervorragende Ernteschlachtstrategie und -taktik, wie seit eh und je wird der stürmische Wettlauf beim Einbringen der Ernte durch Mangel an Ersatzteilen, Maschinen und alkoholfreien Getränken behindert.

In der verzweifeltsten Ernteschlacht wurde der Klassenkampf vorübergehend auf Nebenebene abgestellt, vergessen wurde er aber nicht. Mitte Juli wurden die Anklageprotokolle gegen 14 Regimekritiker, Schriftsteller, Intellektuelle und Unterzeichner der „Charta 77“ abgeschlossen. Gleich nach der siegreichen Ernteschlacht wird vor einem Prager Gericht der Klassenkampf gegen antisozialistische, antisowjetische und revisionistische Elemente auf Touren gebracht. Für die Gruppe — acht sind in Haft — fand man auch schon eine Bezeichnung: Šiklová und die anderen. An die stebzig Zeugen stehen bereit, um je nach dem Grad ihrer Tapferkeit vor Gericht auszusagen. Über zwanzig Gutachten wurden eingeholt, und alle bestätigen, daß die Angeklagten aus feindlicher Einstellung zum Sozialismus handelten.

Regimetreue Literaturkritiker wurden

strapaziert und legten dem Gericht schon ihre Gutachten vor, in welchen sie ohne jeden Zweifel beweisen, daß die Schriftsteller Eva Kantůrková und Mojmir Klánský, die Journalisten Karel und Jiří Růml sowie auch die Historiker Dr. Jan Mlynárik und Dr. Milan Šimečka, genau wie Dr. Jiří Hájek, Außenminister im Jahre 1968, in ihren Werken, Essays und Artikeln gefährliche antisozialistische Tendenzen verbreiteten, daß sie sogar im Westen publizierten. Angeklagt ist auch der Mathematiker Ivan Havel, der Bruder des Dramatikers Václav Havel, der bereits seine viereinhalbjährige Strafe absitzt. Frau Olga Havelová, die Frau des Dramatikers, kommt auch vors Gericht, wegen ihrer westlichen Kontakte. Dr. Zdenek Jičínský und Dr. Jiří Kusý, beide bis 1970 Hochschulprofessoren, sind schlecht dran: Beide haben nämlich, so die Anklage, in zwei führenden Exilzeitschriften die Prinzipien der einzig wahren Wissenschaft und Praxis, des Marxismus-Leninismus, auf gröbste Weise verleumdet.

Überraschenderweise wurde die Soziologin Dr. Jiřina Šiklová zum Hauptangeklagten gemacht. Freilich hat auch Frau Šiklová die „Charta 77“ unterzeichnet, aber sie war nie der Dreh- und Angelpunkt der geistigen Opposition in Prag. Oder doch? Ist diese Frau dem Regime durch ihre Fähigkeit, dem Menschen zuzuhören, ihm neuen Mut zu vermitteln, durch ihre menschliche Wärme und ihre Bereitschaft zu helfen so gefährlich geworden?

Interessant an den Anklagen gegen die eingesperrten Schriftsteller Eva Kantůrková und Mojmir Klánský ist eines: Nach ihrer Verhaftung im April 1981 wurde zwar versucht, ihre Kontakte zu westlichen Verlegern und Literaturagenturen zu kriminalisieren; diese Kontakte sind jedoch nicht mehr Gegenstand der Anklage.

Die Regie des Prager Monsterprozesses ist vorbereitet. Es bleibt noch übrig, im Politbüro die Strafen festzulegen.

5 THEATER · BRETT

DIE PRESSE 22. MAI 1981

Phantastische Reise

„Don Quijote in Wien“ beim Clownfestival uraufgeführt

Don Quijote kommt nach Wien. Heurigensang empfängt ihn, die Menschen haben seltsame Namen wie „Herr Hofrat“ und „Herr Ministerialrat“, im Park werden die Vogerln bis zum Platzen gefüttert, aber Sancho Panzas leerer Magen appelliert vergebens ans Wienerherz. Vergeblich auch des Ritters schwärmerische Neigung zu einer hochgestieften Dulcinea von der Rustenschacher Allee. Don Quijote scheidet an Wien — und wird Wiener.

Das „Theater Brett“ mit seinem Glanzstück. Die um die Pantomimen Nika Bretschneider und Ludvík Kavin gescharte Truppe, bisher bloß Geheimtip auf der Wiener Szene, ist im Begriff, ihren Durchbruch zu schaffen. Noch haben sie keine eigene Bühne, gastieren deshalb beim Clownfestival auf der Jesuitenwiese, aber auch unterm Zeltdach und im Arenarund kommt ausdrucksvoll zur Geltung, was das tschechische Emigrantenduo Bretschneider/Kavin dem Leben in der neuen Heimat an (nicht nur hier gültigen) Merkwürdigkeiten abgeschaut hat: „Don Quijote in Wien“ zählt zum Heitersten und doch Traurigsten, zum Unterhaltsamsten und doch Nachdenklichsten, das sich seit dem Aufstieg des Serapions-Theaters an Wiener Theaterneugigkeiten ereignet hat.

Der Vergleich mit den Serapionten vom Wallensteinplatz ist nahelie-

gend und doch irreführend: Auch „Theater Brett“ arbeitet fast ohne Worte und vor allem mit Musik und Pantomime, öffnet mit seiner nonverbalen Kunst einen Erlebnisbereich, den die Logik des gesprochenen Dialogs nur streift. Solches eminent musikalisch empfundene Totaltheater wird von der Compagnie Bretschneider aber in eine wieder sehr persönliche Aussage abgewandelt. Hinter der scheinbaren Simplizität der Handlung lächelt traurig die Moritat vom Sterben der Phantasie.

Stationsweise durchschreiten Friedrich Fleischhacker als Don Quijote und Nika Bretschneider als Sancho Panza eine kuriose Welt zwischen Grinzing und Prater, Diskothek und Kaffeehaus, Fabrik und Behörde. Schrittweise zerbricht farbiger Idealismus an grauer Gesellschaftsrealität, wird durch sogenannten Sinn für Wirklichkeit ersetzt. Das beginnt mit den Ohrfeigen, vor denen ein Watschenmann bewahrt werden soll, setzt sich fort bei mürrisch abgewehrten Kommunikationsversuchen im falschen Moment, gipfelt in der blamablen Aussichtslosigkeit der Liebe zur Strichdame Dulcinea. Die phantastische Reise endet frustriert im Büro. Don Quijote als Beamter, in Akten tüfelnd. Sancho Panza zieht allein davon, Milada und Karel Berans verzaubernde Musik verstimmt. Was soll sie noch.

Klaus Knittel

THEATER BRETT - pod vlastní střechou?

Po bezmála čtyřech letech putování Evropou zakotví na zkoušku Nika Brettschneiderová a Ludvík Kavín se svými rakouskými spolupracovníky v 16. okrese, Lilienfelderg. 60 d /tel.:4607183/.

V termínech 15.-31. října a 15. listopadu - 15. prosince odehrají tři inscenace, mimo jiné Kavínovu a Brettschneiderové hru DON QUIJOTE VE VÍDNI.

Předtím, 2.-10. října vždy ve 20.00 hodin uvádí Theater Brett v Amerlinghausu, Stiftg.8, 7. okres, hru F. Mayröcker DIE VERSATZSTÜCKE.

PAVEL LANDOVSKÝ na válečné stezce

Situace herce, který se ocitne v cizí zemi, cizí kultuře a cizím jazykovém prostředí je dosti zapeklitá. Není však neřešitelná, jak o tom svědčí příklad Pavla Landovského, herce a dramatika, nyní i režiséra. V divadle Die Komödianten právě režiruje svou hru Sanitární noc.

Akademietheater uvádí jeho hru Arest; autor nám ji přečte hezky po česku v Klubu 16. listopadu.

18. září má premiéru Patzákův film Příčinnivým patří svět, v němž hraje i Pavel Landovský a rozhlas uvede jeho hru Objížďka; hrál v rozhlasové hře Das italienische Frühstück. A 14. října ho uvidíme na televizních obrazovkách v hlavní roli. Ve filmu Ernesta Lenschera Pickerl zum Himmel hraje Jugoslávce Jaroslava.

Zemřela JIŘINA ŠEJBALOVÁ

Dne 23. srpna zemřela ve věku 75 let národní umělkyně Jiřina Šejbalová. Narodila se 17. září 1905 v Praze. Vystudovala operní oddělení konzervatoře, začala však hrát ve Frejkově Dada divadle a po dvou sezonách až do konce života v Národním divadle. Vytvořila téměř stovku filmových rolí.

Její odchod je pro českou kulturu velikou ztrátou.

JAROSLAV SEIFERT,

nestor českých poetů, vyjímečná osobnost české kultury 20. století, se 23. září dožívá osmdesáti let. Životního jubilea tohoto vskutku národního umělce bude vzpomenu to také ve Vídni při několika příležitostech.

Sokol 3 pořádá 25. září večer, věnovaný Jaroslavu Seifertovi, účinkují na něm i někteří členové našeho klubu.

KULTURNÍ KLUB pořádá k této příležitosti v neděli 25. listopadu /změna vyhrazena/:

Matiné Jaroslava Seiferta

na kterém účinkují:

Jaromír BOREK, člen Burgtheatru
Nika BRETTSCHEIDEROVÁ, divadlo Brett
Pavel KOHOUT, dramatik
Pavel LANDOVSKÝ, člen Burgtheatru
Helena MEDKOVÁ, pianistka
Renata OLÁROVÁ, členka Volkstheatru
Martin ŠTĚPÁNEK, bývalý člen divadla
Na Vinohradech
Jaroslava TVRZNÍKOVÁ, bývalá členka
Národního divadla

Místo konání není dosud pevně stanoveno. V jednání jsou některé prostory Burgtheatru, případně Volkstheatru. Chceme, aby toto matiné bylo nejen svou uměleckou úrovní, ale i prostředím důstojnou oslavou Seifertova jubilea ve Vídni.

Prosíme všechny členy a příznivce Kulturního klubu, aby na tuto akci upozornili i ty své známé, kteří se jinak našich setkání neúčastní a pomohli tak zajistit odpovídající účast.

Na dodané adresy rádi zašleme pozvánky.

V těchto dnech vychází v exilovém nakladatelství Index novela polského autora Tadeusze Konwického MALÁ APOKALYPSA.

Nový román Ludvíka Vaculíka ČESKÝ SNĚŽ /sny roku 1979/ připravuje k vydání kanadské nakladatelství SIXTY-EIGHT PUBLISHERS /J.Škvorecký/.

PROGRAM

Náš otec

Vyprávění o Zdeňku Štěpánkovi a o současném českém divadelnictví s Martinem ŠTĚPÁNKEM a Jaroslavou TVRZNIKOVOU

M. Štěpánek, člen divadla Na Vinohradech a jeho žena J. Tvrzníková, členka Národního divadla v Praze se při návštěvě Rakouska letos v létě rozhodli, že se do Československa nevrátí.

23. října 1981, 1.okres, Annagasse 20, 19.30

MATINÉ JAROSLAVA SEIFERTA

se koná 15. listopadu 1981 v 19.30, KONZERTHAUS

Účinkují:

Jaromír BOREK, člen Burgtheatru, Nika BRETTSCHEIDEROVÁ, Theater Brett, Pavel KOHOUT, dramatik, Pavel LANDOVSKÝ, člen Burgtheatru, Helena MEDKOVÁ, klavíristka, Renata OLÁROVÁ, členka Volkstheatru, Martin ŠTĚPÁNEK a Jaroslava TVRZNIKOVÁ.

KONZERTHAUS, Lothringerstrasse 20, 3. okres

A R E S T

20. listopadu

Herec, dramatik a režisér Pavel LANDOVSKÝ čte ze své hry, která měla světovou premiéru 11.října v Akademietheatru, a vypráví o této inscenaci.

Místo konání oznámíme dodatečně.

P.b.b.

Erscheinungsort Wien

Verlagspostamt 1090 Wien

"KULTURNÍ KLUB" Eigentümer, Herausgeber, Verleger und Vervielfältiger:
Kulturklub der Tschechen und Slowaken in Österreich, Lustkandlgasse 4/21,
A-1090 Wien; für den Inhalt verantwortlich: Přemysl Janýr, Lustkandlgasse
4/21, 1090 Wien.

KULTURNÍ
KLUB

ČECHŮ A SLOVÁKŮ V RAKOUSKU

6.

ŘÍJEN

81

T H E A T E R B R E T T

Nika Brettschneiderová, Luděk Kavín a spol. našli po letech putování po všemožných evropských městech ve Vídni konečně střechu nad hlavou v 16. okrese, Lilienfeldgasse 60d. Hrají tam denně mimo pondělky:

Začátek vždy ve 20 hodin.
Vstupenky před představením nebo telefonicky na 24 96 274.

15.-30. října

Friedrike Mayroecker

VĚCI ZE ZASTAVÁRNY

Vídeňský týdeník Die Furche o hře napsal:

Šestičlenný soubor uvedl ne právě lehký text ve scénkách, statických obrazech, kabaretistických parafrázích, gestech, zvucích a světelných efektech. Je to kouzelný, dojemný, moudrý a především veselý špektákl.

17.- 29. listopadu

N. Brettschneiderová, L. Kavín

DON QUIJOTE VE VÍDNI

Die Presse o tom píše:

Představení patří k tomu nejveselejšímu, nejzábavnějšímu a přece nutícímu k zamyšlení, co se od vzestupu divadla Seraphion v oblasti vídeňských divadelních novostí událo.

TĚM, KTEŘÍ ZAPOMNĚLI

poslat příspěvky, které byly pro tento rok odhlasovány na S 150 -, přikládáme v tomto čísle složenku s prosbou, aby jí tentokrát nezažili. Nepředpokládáme totiž, že by na tom byli tak špatně, aby je nemohli poukázat.

Na ty, kteří poukáží menší částku, se nebudeme zlobit stejně jako na ty, kterým nestojíme ani za groš.

Pokud nemáte složenku přiloženu, děkujeme touto cestou, že jste použili hned tu první a příspěvky zaplatili / i když jste to třeba už zapomněli/.

Kino

PARK 4. Wo. Den Tüchtigen
gehört die Welt
4. 1/7, 1/9:

RESIDENZ 4. Wo. Den Tüchtigen
gehört die Welt
1/4, 6, 1/9:

Kolosseum 6 4. Wo. Den Tüchtigen
gehört die Welt
3, 5, 7, 9:

4. týden premiery úspěšného rakouského filmu s Pavlem LANDOVSKÝM. V neděli 4.t.m. hrál hlavní roli ve středometrážním televizním filmu Zeit zu leben, o týden později měla premiéru jeho hra Arest v Akademietheatru atd. atd. a konečně v listopadu je hostem v našem klubu. Změna termínu byla nutná, protože prakticky každý večer hraje.

8.- 13. prosince

Karel Gelner, ODCIZENÍ a

Petr Peyfar,

MOHLI JSTĚ KLIDNĚ ZUSTAT DOMA

Niederösterreichische Nachrichten:

Brettschneiderová a Kavín umí řeč svého těla vyjádřit poutavě a se subtilními nuancemi ochromující nudu, touhu, opovržení, ustrašenectví a konečně smrtelnou nezávist.

Briefe an Kreisky strafbar

AZ Samstag, 10. 10. 1981

PŘI DĚTSKÝCH ODPOLEDNÍCH,

kteřá jsme pořádali od jara zatím na zkoušku, jsme došli k prvním praktickým poznatkům a chceme je nyní "přeorganizovat."
 Především ještě jednou jaký cíl tím sledujeme vedle toho, že dětem chceme umožnit vzájemný styk v mateřské řeči.
 Většina jich chodí do německých škol, kde se pochopitelně nenaučí ani nejzákladnější pravidla pravopisu. Nenučí se tam však ani jednu českou nebo slovenskou písničku a nedoví se nic o minulosti a přítomnosti národa, ke kterému patří. Jistě jsou mezi Čechy a Slováky v Rakousku takové, kterým to nevadí, někteří z nich dokonce usilují o co nejrychlejší totální asimilaci a pořídili si třeba i kožené kalhoty s padacím mostem, aby na nich nikdo nepoznal, odkud pocházejí.
 Domníváme se však, že to u většiny neplatí. A že většina rodičů ještě nepohodlně tak, aby jim bylo zatěžko obětovat v měsíci jedno sobotní odpoledne a ratolest naložit a odvézt.
 Setkání, která jsme dosud uspořádali, trpěla velkým věkovým rozdílem účastníků. A to samozřejmě nejde. Chtěli bychom proto utvořit menší skupiny, aby jim bylo možné přizpůsobit program.
 Druhá zkušenost, kterou jsme udělali, byla kolísavá a nikdy dopředu neodhadnutelná účast.
 Proto chceme nyní především svolat schůzku rodičů, kteří by o setkání měli zájem a prohodit to s nimi. A taky získat pro věc další spolupracovníky.
 Prosíme proto rodiče, aby se přihlásili u pí Fištejné, tel. 82 39 403 a to i v případě, že jejich děti tato odpoledne navštěvovaly.

LEDACOS

PŘI PŘÍLEŽITOSTI NÁVŠTĚVY

ministra zahraničí ČSSR, ke které má dojít ještě letos, a prezidenta ČSSR, ke které dojde pravděpodobně počátkem příštího roku, hodlá Klub předložit příslušným rakouským orgánům listinu problémů, které se nás dotýkají a které by podle našeho názoru měly být při těchto příležitostech projednány. Jde o některé humanitární případy, ale i o šikanování rakouských občanů, pocházejících z Československa, při udělování viz, s výrazně vybirání "výkupného" při úpravě styků atd.
 Jsou to všechno otázky, které se v daleko větší míře než členů Klubu dotýkají členů jiných spolků české a slovenské národnostní skupiny. Je jistě politováníhodné, že tyto spolky k věci alespon na veřejnost - mlčí.
 Jistě by bylo namístě, aby i jiné organizace usilovaly o to, aby normalizace vztahů mezi oběma zeměmi nezůstala omezena jen na diplomatické a hospodářské vztahy.

Dr. JAN STANKOVSKÝ se stal národohospodářským poradcem předsedy rakouské lidové strany dr. Mocka.
 Dr. Stankovský je jedním ze zakládajících členů Klubu a jeho čestným předsedou. Počátkem roku se v Klubu podílel na panelové diskuzi o perspektivách hospodářského vývoje ve světě, na Východě a v ČSSR.

LADISLAV PEŠEK se v minulých dnech dožil - už - pětasedmdesátky. "Pamětníci" mezi námi ho znají ještě z filmu Študáci a kantoři atd, všichni pak z Národního divadla a nespočetných filmových rolí.

VÁCLAV SMETÁČEK, dirigent a dlouholetý šéf orchestru FOK, oslavil také v minulých dnech pětasedmdesátiny.

OMLOUVÁME SE,

že se nám při sestavování minulého čísla přihodilo několik technických chyb, zejména v článku o Hodicovi. Pokud šlo o chyby v datech, opakuje se termíny tentokrát znovu v naději, že se nám tyto chyby nepodaří opakovat.

Bei der Berufungsverhandlung hat Donnerstag das Oberste CSSR-Gericht die gegen den Charta-Sprecher Rudolf Battek verhängte Strafe von 7 1/2 auf 5 1/2 Jahre herabgesetzt. Es könnte dadurch der Eindruck einer Unabhängigkeit der CSSR-Justiz entstehen. In Wirklichkeit handelt es sich um eine heuchlerische Täuschung: Die Strafe von 7 1/2 Jahren war nämlich die höchste, die seit der Zeit der stalinistischen Horrorjustiz in der CSSR verhängt worden ist. Sie war auch spürbar höher als jene Strafen im Prozeß gegen die Gruppe führender Charta-Leute um den Schriftsteller Vaclav Havel, die vor zwei Jahren verurteilt wurden.

Mit der Notwendigkeit, die Strafen der beiden Prozesse in eine Relation zu bringen, wurde auch die Herabsetzung der Strafe gegen Battek vom Obersten Gericht begründet. Damit bleiben also in dem Urteil Briefe, die Battek an Kreisky, Brandt und Palme gerichtet hat, „Beweise“ seiner „Unterwühlung der Republik in Verbindung mit dem Ausland“.

In diesen Briefen, die übrigens aus dem Jahr 1978 stammen, informierte Battek Kreisky, Brandt und Palme über die Polizeirepressalien, denen die Unterzeichner des Manifests „100 Jahre tschechischer Sozialismus“ (anlässlich der Gründung der Tschechischen Sozialdemokratischen Partei) ausgesetzt wurden. Er unterstreicht in den Briefen, daß er die Lage nicht dramatisieren wolle, erklärte jedoch:

„Jeder muß wohl begreifen, daß wir einen politischen Dialog nicht mittels der Polizeiorgane führen können... Wir wollen in keiner »Halblegalität« verbleiben, wir lassen uns auch nicht aus dem eigenen Land hinausschmeißen. Wir sind hier und verlangen von den europäischen sozialistischen und eurokommunistischen Parteien und von der europäischen demokratischen Öffentlichkeit allseitige Unterstützung und Hilfe.“ In einem anderen Brief an die Sozialistische Internationale bekennt er sich im Namen der tschechoslowakischen

„Unabhängigen Sozialisten“ zu ihren Prinzipien. Das ist jedoch in der heutigen CSSR strafbar!

Gemeinsam mit dem Fall Hodic hat vor allem der erste Prozeß gegen Battek im Juli die Beziehungen Österreichs mit der CSSR so getrübt, daß der für Anfang Oktober geplant gewesene Besuch des CSSR-Staatspräsidenten Husak auf spätere Zeit — voraussichtlich Anfang 1982 — vertagt wurde.

Seit Mai warten jedoch weitere prominente Charta-Signatäre, teils in der Haft, teils auf freiem Fuß — unter ihnen der ehemalige Außenminister Dr. J. Hajek —, auf den Prozeß. Zu ihrer „Enthüllung“ hat der CSSR-Spion Hodic beigetragen.

Die Erklärung für dieses drastische Umgehen mit den „Nonkonformisten“ bietet die Heftigkeit der Kampagne gegen die Entwicklung in Polen, die in den CSSR-Medien seit ihren Beginn geführt wird, und die die Attacken der DDR und der Sowjets weit übertrifft. Die Devise dieser Kampagne lautet: Die polnische Parteiführung hat den prinzipiellen Fehler damit begangen, daß sie am Höhepunkt des Streiks der polnischen Arbeiter im August 1980 nachgegeben und die bekannten Vereinbarungen mit der Solidarität unterschrieben hat. Denn mit den „Feinden des Sozialismus“ kann man keinen Kompromiß eingehen, die müssen mit aller Härte entschieden bekämpft werden.

PROGRAM

LISTOPAD

15. NEDELE

Matiné Jaroslava Seiferta

Účinkují:

Jaromír BOREK, člen Burgtheatru, Nika BRETTSCHEIDEROVÁ, Theater Brett, Pavel KOHOUT, dramatik, Pavel LANDOVSKÝ, člen Burgtheatru, Renata OLÁROVÁ, členka Volkstheatru, Martin ŠTĚPÁNEK a Jaroslava TVRZNIKOVÁ, býv. členové Národního divadla v Praze

Studio Volkstheatru v Konzerthausu, Lothringerstrasse 20

Začátek v 10.30 /rezervování míst, viz str.7/

20. PÁTEK

Arest

Herec, dramatik a režisér PAVEL LANDOVSKÝ čte ze své hry, která měla světovou premiéru 11. října v Akademietheatru a vypráví o této inscenaci

Vídeň 9, Marktgasse 2 /Pozor-ne v Annagasse!/
začátek v 19.30

P.b.b.

Erscheinungsort Wien

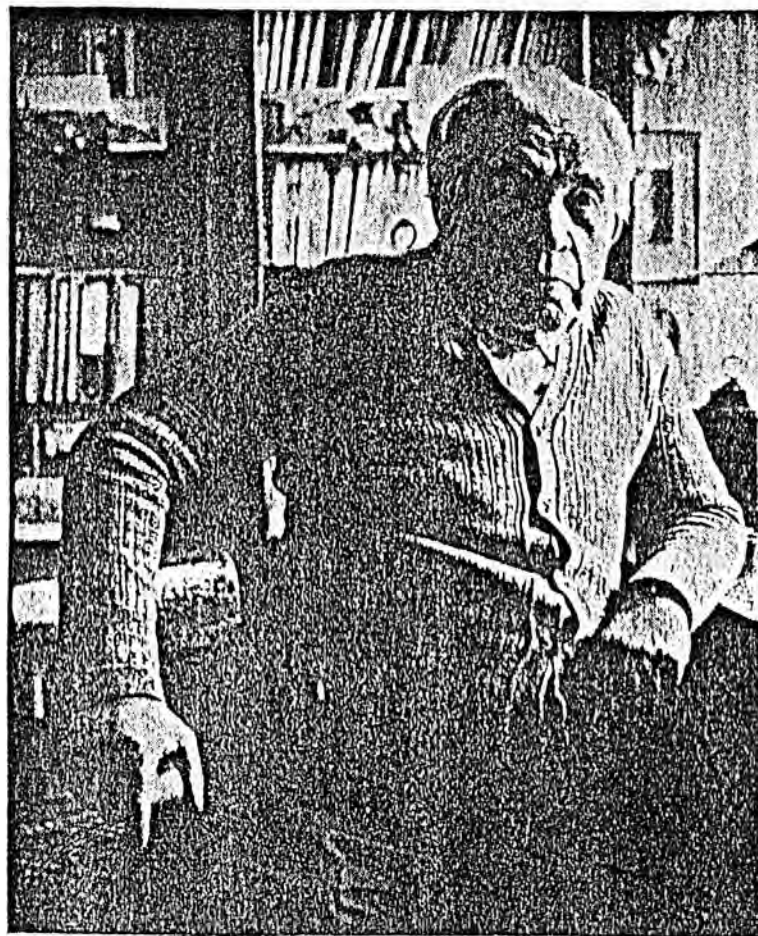
Verlagspostamt 1090 Wien

"KULTURNÍ KLUB" Eigentümer, Herausgeber, Verleger und Vervielfältiger:
Kulturklub der Tschechen und Slowaken in Österreich, Lustkandlgasse 4/21,
A-1090 Wien; für den Inhalt verantwortlich: Přemysl Janyr, Lustkandlgasse
4/21, 1090 Wien.

KULTURNÍ 7.
KLUB

ČECHŮ A SLOVÁKŮ V RAKOUSKU

LISTOPAD 81

Matiné Jaroslava Seiferta

NEDELE 15. LISTOPADU V 10,30 DOPOLEDNE

bližší informace str.3 a 8

NOVÁ ÚPRAVA "ÚPRAVY VZTAHU"

Usnesením vlády ČSSR ze dne 23. října 1980 byly nově upraveny směrnice, o úpravě právních vztahů ČSSR k občanům, kteří se bez povolení zdržují v cizině.

Aniž bychom tím chtěli v této otázce zaujímat kladné či záporné stanovisko, považujeme za vhodné o těchto změnách informovat zejména proto, poněvadž na rozdíl od prvních směrnic, vydaných v r. 1977, které byly široce publikovány a různými způsoby osobám, kterých se týkaly, "doručovány", je text nové úpravy i v ČSSR těžko dostupný. Při tom je nová verze poněkud liberálnější zejména v otázce návštěv těchto osob.

I. Pokud jde o povolení k trvalému pobytu v zahraničí, nevyžadují nové směrnice podpisání "prohlášení, ve kterém se občan zaváže, že se bude chovat a vystupovat jako občan ČSSR." / dříve čl. 3, odst. 2, pís. c/.

Skrtnutí tohoto odstavce v nové úpravě je však do značné míry formální záležitostí, poněvadž uvedená povinnost vyplývá z jiných ustanovení, kterými je občan, i když mu byl povolen pobyt v cizině, vázán.

II. Pokud jde o osoby, propuštěné ze státního svazku, odpadá v nové úpravě dřívější ustanovení, podle kterého může být první vstup na území ČSSR povolen až po 5 letech nedovoleného pobytu v zahraničí /dříve čl. 7/

Vzhledem k tomu, že předpokladem pro propuštění ze státního svazku je nabytí jiného státního občanství, při čemž čekací doba v případě rakouského státního občanství činí 4 roky, může mít tato změna význam jen v mimořádných případech / nabytí státního občanství dříve než za 4 roky, např. sňatkem/.

Podobně povolení cest čs. státním občanům za osobami, které byly propuštěny ze státního svazku není dle nových ustanovení možné až po uplynutí 5 let od počátku nedovoleného pobytu.

III. Čs. státním občanům, kteří udržují styk s osobami, kterým bylo odnato čs. státní občanství, může ministr vnitra ČSSR povolit cestu za nimi v případech hodných zvláštního zřetele /čl. 12/. Dle dřívější úpravy se cesty nepovolovaly, výjimky mohl povolit ministr vnitra "zcela ojediněle v případech úmrtí nebo vážných onemocnění rodinných příslušníků anebo jiných zvláštního zřetele hodných skutečností."

IV. Podstatná změna se týká povolování cest za osobami, které se zdržují v cizině bez povolení čs. úřadů a neprojevily zájem o uspořádání svých vztahů k ČSSR.

Podle dřívější úpravy se nepovolovaly cesty za osobami, které ani po 5 letech nedovoleného pobytu v zahraničí neprojevily zájem o uspořádání vztahů / čl. 13, odst. 2/.

Podle nové úpravy se čs. občanům cesty za těmito osobami povolují, pokud tyto občané /t.j. žijící v ČSSR/ splňují podmínky pro povolení cest do kapitalistických států.

V nové úpravě odpadá i čl. 14. dřívější úpravy, podle kterého se rodinným příslušníkům čs. občanů, zdržujícím se bez povolení v cizině, cesty za těmito osobami nepovolovaly až do doby kladného vyřízení žádosti /o povolení trvalého pobytu či o propuštění ze státního svazku/, s výjimkou penzistů.

Touto novou úpravou odpadá oprávněnost nátlaku příbuzných, aby si ti, kteří z ČSSR odešli bezsoudhlasu čs. úřadů, upravili vztah k ČSSR s odvodněním, že jinak je jejich příbuzní, žijící v ČSSR neschopni navštívit a ani nedostanou povolení k cestě do t.zv. kapitalistických států.

Dle nové úpravy je možnost povolení výjezdu na západ vázána i v případě těch čs. státních občanů, jejichž příbuzní žijí v zahraničí bez povolení čs. úřadů a neupravili si "vztah k ČSSR" ani o tuto úpravu nepožádali, vázán pouze na obecné splnění podmínky pro povolování cest do kapitalistických států.

V. Dle staré úpravy se nezletilým občanům, kteří žijí v ČSSR a jejichž rodiče žijí bez povolení v cizině, nebylo jim odnato čs. státní občanství,

dokončení na str. 7

VYSTRIŽENO
NALEPENO

DER SPIEGEL

DAS DEUTSCHE NACHRICHTEN-MAGAZIN

Jaroslav Seifert, 80, Nestor der tschechischen Schriftsteller und einer der ersten Unterzeichner der Charta 77, wurde zu seinem Geburtstag mit unter-

schiedlicher Aufmerksamkeit bedacht. Während ganz unerwartet Staats- und Parteichef Gustav Husak dem offiziell verfeimten Schriftsteller seine Glückwünsche übersandte, handelte die tschechische Polizei ideologisch konsequent: Noch bevor das Schreiben des Staatspräsidenten beim Jubilar eintraf, klingelten Polizisten an seiner Wohnungstür und nahmen eine Hausdurchsuchung vor.

Husák umwirbt Wien

Der Prager Staats- und Parteichef Gustav Husak setzt alles daran, möglichst bald einen Besuch in Wien nachzuholen. Die Österreicher hatten ihn im September aus Protest gegen ein extrem hartes Urteil (fünfjährige Gefängnis) für den tschechoslowaki-

sehen Dissidenten Rudolf Battak ausgeladen. Battak hatte unter anderem zwei Briefe an den österreichischen Bundeskanzler Bruno Kreisky geschrieben, in denen er auf Verletzungen der KSZE-Schlussakte von Helsinki durch die Tschechoslowakei aufmerksam gemacht hatte. Nun hat Husak einen Prozeß gegen acht weitere Oppositionelle vertagt. Die bereits zweimal verschobene Verhandlung gegen Jirina Siklova und ihre Mitangeklagten soll erst im Frühjahr 1982 eröffnet werden. Husak erhofft sich von einem Besuch in Österreich, der sein zweiter offizieller Aufenthalt im Westen wäre, eine Aufwertung außerhalb des Ostblocks.

ČERT NIKDY NESPÍ

A tak ačkoli jsme se minule museli omlouvat za chyby tisku, zejména pokud šlo o MATINÉ J. SEIFERTA, stalo se nám to opět a matiné bylo ohlášeno na večer. Tentokrát jsme si dali mimořádný pozor a doufáme, že nedojde k další chybě.

MATINÉ
J. SEIFERTA

ve koná v neděli 15. listopadu dopoledne v 10.30 ve Studiu Volks-theatru, které je v Konzerthausu, Vídeň 3, Lothringengasse 20. Vchod je vlevo od vchodu do Konzerthausu, se strany Zimního stadi-
onu.

VZHLEDEM K
VELKÉMU ZÁJMU

jme se rozhodli rezervovat místa. Je to možné telefonicky a to: 62 57 795 / L.Kunc/, 46 053 43 / H. Paulová/ a 57 50 885 /Fr. Vaněček/.
K úhradě nákladu matiné prosíme návštěvníky o příspěvek 50 šilinků za sedadlo.

SCHŮZE
VÝBORU KLUBU-
VŠICHNI JSOU
VÍTANI -

se koná 26. listopadu v 18. hod. v Sandwich-Eck Jelínek, Maria Theresienstr.-Kai. Na programu další činnost klubu. Hosté a zejména ti, kdo jsou ochotni pomoci, vřele vítáni.

Akademietheater:
Landovsky-Uraufführung

jak to videt

Arest rakouský tisk

DIE PRESSE

Solange wenige Kilometer jenseits unserer Grenzen Menschen, die für die Freiheit und die Rechte des Menschen eintreten, hinter Gefängnismauern sitzen, solange politische Andersdenkende in Irrenhäuser gesperrt werden, solange stellt es für uns wie für das Theater eine Verpflichtung dar, uns mit diesen Menschen und ihrem Schicksal auseinanderzusetzen. Dennoch dürfte gerade das Theater ein bestimmtes dramatisches Niveau dabei nicht unterschreiten, wenn gewisse Ermüdungserscheinungen bei uns Reizüberfluteten nicht um sich greifen sollen. Das Akademietheater geht mit dem Duoabend Landovsky/Stoppard knapp an diese Niveaugrenze:

Dabei ist das ehrliche, realistische, aus eigener Erfahrung gestaltete Ge-

fängnisstück Pavel Landovskys, das am Sonntag uraufgeführt wurde, weit erträglicher als das verschmockte, albernde mit Orchester aufgeblasene Irrenhausopus „Every Good Boy Deserves Favour“ von Tom Stoppard und André Previn.

Dagegen wirkt Pavel Landovskys solides Gefangenestück „Arest“ geradezu tiefeschürfend. Da wird Erlebtes, Erlittenes um die Figur des von Vaclav Havel erfundenen Schriftstellers Vanek gruppiert. Fünf Männer sind in einer engen Gefängniszelle zusammengesperrt, jeder von ihnen steht für ein bestimmtes Schicksal oder für eine bestimmte Lebenshaltung. Das „Prinzip Vanek“, der verständnisvolle, liebende, aber für sich selbst zu keinem Kompromiß und keiner „Hintertür“-Philosophie bereite Mensch, wirkt auch hier.

ein Stück vortauschen will, gefallen hat, ist, daß er darin die Begegnung der politischen Häftlinge mit den großen und kleinen Sündern des kriminalistischen Alltags zeigt, mit den Außenseitern, die hier durch zwei Zigeuner dargestellt werden. Rudolf Jusifs, der selbst ausgezeichnet einen der Zigeuner spielt, hat das dicht mit teilweiser Einbeziehung des Zuschauerraums inszeniert. Karlheinz Hackl spielt sehr differenziert den von Landovsky ein wenig eingeleitsig angelegten Dissidenten, Alexander Trojan überzeugend den politischen Zeitgenossen, der von Gefängnis zu Gefängnis wandert. Gute Typen verkörpern Jaromir Borek, Thomas Kamper und Michael Janisch als Aufseher.

AZ

Pavel Landovsky hat Tom Stoppard an diesem Akademie-theaterabend mit zwei kurzen Stücken über Dissidenten das Erlebnis voraus. „Arest“ ist ein Genrebild aus der Untersuchungshäftlingszelle eines tschechischen Gefängnisses, die Landovsky aus eigener Erfahrung kennt. Da sitzen ein Republikflüchtling, zwei Zigeuner, ein diebischer Parteilgenosse, der geglaubt hat, die Korruption der Großen sei ein Freibrief für die Kleinen, und der Schriftsteller Vanek ein, den wir von Kohout- und Havel-Stücken kennen und der sozusagen das Urbild des tschechischen Dissidenten ist. Was mir an der Szene, die natürlich kein Stück ist und auch gleich abfällt, wenn Landovsky

VIDENSKÉ SVOBODNÉ LISTY

Kronen Zeitung

Podstatný výtah recenze Kronen-Zeitung můžeme přinést v českém překladu, který pohotově vyhotovily Vídeňské svobodné listy. Je to ojedinelá duchovní symbioza česky ve Vídni vydávané tiskoviny, která vášnivě útočí vůči všem, kdo sice také mluví česky nebo slovensky, ale nejsou ve Vídni narozeni. Jiným jejich charakteristikem je chorobná netolerantnost vůči různým názorům na vysídlení sudetských Němců z Československa.

Proti českým disidentům je jim však dobrá i recenze Viktora Reimanna, který jinak v Kronen-Zeitung dští síru na vše české a nedávno otiskl nejen serií článků o českých „zvěrstvech“, ale i obhajoval Hitlerovo obsazení českého pohraničí v r. 1938.

Pavlu Landovskému oba nepřimo podstrčili, že patří k těm, „kdo jsou později odhalováni jako špióni nebo měli ve vlasti vysoké kulturní funkce.“ K tomu není třeba už nic dodávat.

O divadelní hře „Arest“, kterou napsal disident Pavel Landovský, který nyní žije ve Vídni se rozepsala řada časopisů — více či méně rozpačité. Tak na příklad „Die Presse“ napsala diplomaticky připomínku o tom, že vážené divadlo by nemělo klesat pod určitou úroveň... A Kronen-Zeitung napsal o této záležitosti celkem otevřeně to, co si myslí. Na žádost mnoha našich čtenářů podstatnou část uveřejňujeme:

„V neděli 11. října byla v Akademietheater první premiéra podzimní sezony... Hlavní zájem večera platil premiéře jednoaktovky Pavla Landovského „Arest“, která trvala asi jednu a čtvrt hodiny a je o jednu hodinu příliš dlouhá. K výpovědi, kterou kus obsahuje by stačila čtvrt hodiny. Burgtheater zaměstnává české disidenty jako herce a dramaturgy, a uvádí každý rok jeden nebo několik kusů od českých disidentů. Půjde-li to tak dále, stane se Burgtheater brzo pražskou filiálkou.

Mezi disidenty a disidenty je velký rozdíl. Muži jako Solženicyn, Kopelev nebo Václav Havel jsou obdivuhodné charaktery. Potom jsou ještě disidenti, kteří jsou později odhalováni jako špióni nebo měli ve své vlasti vysoké kulturní funkce a „tatička“ Stalina nenalezli jako přílišné zlo. Ředitel divadla by neměl proto věřit, že provádí revoluci, hraje-li kusy od disidentů a měl by si raději vzít k srdci slova Lenina: „Řikáš-li, kultura je revoluce, pak si ji strč do pr...“

At disident či nikoliv, kus musí být posuzován podle své kvality. „Arest“ má málo kvality. Kus neobsahuje ani originální ideu, nefku-li opravodovou výpověď. Pět vězňů žije spolu v kobce, dva vězni jsou cikáni, jeden z nich hluchoněmý, což přispívá na štěstí ke krátkosti kusu. Ostatní vězni jsou bývalý důstojník, tiskář a spisovatel Vaněk, od Václava Havla vynalezená postava, druh intelektuálního Švejka, avšak bez typové síly originální figury. Vaněk je mírným intelektuálem, který chce rozumět všemu a všem a kterého nikdo nechápe. Spolu společně a proti sobě těchto lidí je hlavním tématem kusu. Víc než bezbarvé marginále k tématu politických a kriminálních vězňů nenabízí...

KURIER

Eine Bühnenfigur als Wanderpokal: Vanek Ferdinand, Schriftsteller. Václav Havel hat den redlichen Toren zuerst einer Gesellschaft von Anschaffern und Anpassern gegenübergestellt. Pavel Kohout hat ihn — der seiner unbequemen Aufrichtigkeit wegen eingesperrten Freund Václav Havel vor Augen — in seiner Farce „Attest“ in schweigscher Manier eine überängstliche Bürokratie in Verlegenheit bringen lassen. Jetzt läßt Pavel Landovsky den unangepaßten Vanek dort auftreten, wo sein Erfinder Havel verwahrt ist: im Gefängnis.

Der Schriftsteller Vanek hat dieser Lage entsprechend, bei Landovsky nicht einmal mehr einen stummen Vorwurf parat. Er bringt Verständnis auch für den auf der Parteilinie verhartenden Kommunisten auf, den die Not

kriminell hat werden lassen, er ist freundlich, menschlich, um Solidarität bemüht. Man könnte den Szenen einen Zug von Resignation unterstellen: Wo die Rechte nicht mehr gelten, bleibt den Entrechteten, die Toleranz als letzter Widerstand.

Der Autor ist bemüht, die düstere Monotonie des Arrests, die leitartikelhaften Grundsatzklärungen des Textes zu beleben. Spannungen unter den fünf Zelleninsassen werden vorgeführt, hektische Heimlichkeiten wechseln mit derben Handgreiflichkeiten, ein vermeintlicher Gefängnisaufruch entpuppt sich als Filmaufnahme von der Befreiung durch die Russen 1945.

NOVÁ ÚPRAVA "ÚPRAVY VZTAHŮ"

Usnesením vlády ČSSR ze dne 23. října 1980 byly nově upraveny směrnice o úpravě právních vztahů ČSSR k občanům, kteří se bez povolení zdržují v cizině.

Aniž bychom tím chtěli v této otázce zaujímat kladné či záporné stanovisko, považujeme za vhodné o těchto změnách informovat zejména proto, poněvadž na rozdíl od prvních směrnic, vydaných v r. 1977, které byly široce publikovány a různými způsoby osobám, kterých se týkaly, "doručovány", je text nové úpravy i v ČSSR těžko dostupný. Při tom je nová verze poněkud liberálnější zejména v otázce návštěv těchto osob.

I. Pokud jde o povolení k trvalému pobytu v zahraničí, nevyžadují nové směrnice podpisání "prohlášení, ve kterém se občan zaváže, že se bude chovat a vystupovat jako občan ČSSR." / dříve čl. 3, odst. 2, pís. c/.

Skrtnutí tohoto odstavce v nové úpravě je však od značné míry formální záležitostí, poněvadž uvedená povinnost vyplývá z jiných ustanovení, kterými je občan, i když mu byl povolen pobyt v cizině, vázán.

II. Pokud jde o osoby, propuštěné ze státního svazku, odpadá v nové úpravě dřívější ustanovení, podle kterého může být první vstup na území ČSSR povolen až po 5 letech nedovoleného pobytu v zahraničí /dříve čl. 7/.

Vzhledem k tomu, že předpokladem pro propuštění ze státního svazku je nabytí jiného státního občanství, při čemž čekací doba v případě rakouského státního občanství činí 4 roky, může mít tato změna význam jen v mimořádných případech / nabytí státního občanství dříve než za 4 roky, např. sňatkem/.

Podobně povolení cest čs. státním občanům za osobami, které byly propuštěny ze státního svazku není dle nových ustanovení možné až po uplynutí 5 let od počátku nedovoleného pobytu.

III. Čs. státním občanům, kteří udržují styk s osobami, kterým bylo odnato čs. státní občanství, může ministr vnitra ČSSR povolit cestu za nimi v případech hodných zvláštního zřetele /čl. 12/. Dle dřívější úpravy se cesty nepovolovaly, výjimky mohl povolit ministr vnitra "zcela ojedinelé v případech úmrtí nebo vážných onemocnění rodinných příslušníků anebo jiných zvláštního zřetele hodných skutečností."

IV. Podstatná změna se týká povolování cest za osobami, které se zdržují v cizině bez povolení čs. úřadů a neprojeví zájem o uspořádání svých vztahů k ČSSR.

Podle dřívější úpravy se nepovolovaly cesty za osobami, které ani po 5 letech nedovoleného pobytu v zahraničí neprojeví zájem o uspořádání vztahů / čl. 13, odst. 2/.

Podle nové úpravy se čs. občanům cesty za těmito osobami povolují, pokud tyto občané /t.j. žijící v ČSSR/ splňují podmínky pro povolení cest do kapitalistických států.

V nové úpravě odpadá i čl. 14. dřívější úpravy, podle kterého se rodinným příslušníkům čs. občanů, zdržujícím se bez povolení v cizině, cesty za těmito osobami nepovolovaly až do doby kladného vyřízení žádosti /o povolení trvalého pobytu či o propuštění ze státního svazku/, s výjimkou penzistů.

Touto novou úpravou odpadá oprávněnost nátlaku příbuzných, aby si ti, kteří z ČSSR odešli bez souhlasu čs. úřadů, upravili vztah k ČSSR s odůvodněním, že jinak je jejich příbuzní, žijící v ČSSR neschopní navštívit a ani nedostanou povolení k cestě do t.zv. kapitalistických států.

Dle nové úpravy je možnost povolení výjezdu na západ vázána i v případě těch čs. státních občanů, jejichž příbuzní žijí v zahraničí bez povolení čs. úřadů a neupravili si "vztah k ČSSR" ani o tuto úpravu nepožádali, vázán pouze na obecné splnění podmínky pro povolování cest do kapitalistických států.

V. Dle staré úpravy se nezletilým občanům, kteří žijí v ČSSR a jejichž rodiče žijí bez povolení v cizině, nebylo jim odnato čs. státní občanství,

dokončení na str. 7

VYSTRIŽENO NALEPENO

DER SPIEGEL

DAS DEUTSCHE NACHRICHTEN-MAGAZIN

Jaroslav Seifert, 80, Nestor der tschechischen Schriftsteller und einer der ersten Unterzeichner der Charta 77, wurde zu seinem Geburtstag mit unter-

schiedlicher Aufmerksamkeit bedacht. Während ganz unerwartet Staats- und Parteichef Gustav Husak dem offiziell verfeimten Schriftsteller seine Glückwünsche übersandte, handelte die tschechische Polizei ideologisch konsequent: Noch bevor das Schreiben des Staatspräsidenten beim Jubilar eintraf, klingelten Polizisten an seiner Wohnungstür und nahmen eine Hausdurchsuchung vor.

Husak umwirbt Wien

Der Prager Staats- und Parteichef Gustav Husak setzt alles daran, möglichst bald einen Besuch in Wien nachzuholen. Die Österreicher hatten ihn im September aus Protest gegen ein extrem hartes Urteil (fünfeinhalb Jahre Gefängnis) für den tschechoslowaki-

schen Dissidenten Rudolf Battek ausgeladen. Battek hatte unter anderem zwei Briefe an den österreichischen Bundeskanzler Bruno Kreisky geschrieben, in denen er auf Verletzungen der KSZE-Schlussakte von Helsinki durch die Tschechoslowakei aufmerksam gemacht hatte. Nun hat Husak einen Prozess gegen acht weitere Oppositionelle vertagt. Die bereits zweimal verschobene Verhandlung gegen Jirina Siklova und ihre Mitangeklagten soll erst im Frühjahr 1982 eröffnet werden. Husak erhofft sich von einem Besuch in Österreich, der sein zweiter offizieller Aufenthalt im Westen wäre, eine Aufwertung außerhalb des Ostblocks.

ČERT NIKDY NESPÍ

A tak ačkoli jsme se minule muse-li omlouvat za chyby tisku, zejména pokud šlo o MATINÉ J. SEIFERTA, stalo se nám to opět a matiné bylo ohlášeno na večer. Tentokrát jsme si dali mimořádný pozor a doufáme, že nedojde k další chybě.

MATINÉ J. SEIFERTA

ve koná v neděli 15. listopadu dopoledne v 10.30 ve Studiu Volks-theatru, které je v Konzerthausu, Víděň 3, Lothringengasse 20. Vchod je vlevo od vchodu do Konzerthausu, ze strany Zimního stadionu.

VZHLEDEM K VELKÉMU ZÁJMU

j jsme se rozhodli rezervovat místa. Je to možné telefonicky a to: 62 57 795 / L. Kunc /, 46 053 43 / H. Paulová / a 57 50 885 / Pr. Vaněček /.
K úhradě nákladu matiné prosíme návštěvníky o příspěvek 50 šilinků za sedadlo.

SCHÜZE VÝBORU KLUBU- VŠICHNI JSOU VÍTANI -

se koná 26. listopadu v 18. hod. v Sandwich-Eck Jelínek, Maria Theresienstr.-Kai. Na programu další činnost klubu. Hosté a zejména ti, kdo jsou ochotni pomoci, vřele vítáni.

PROGRAM

THEATER · BREIT

DIVADLO BRETT:

KAREL GELLNER: ODCIZENÍ
PETR FEYFAR: KLIDNĚ JSTE
 MOHLI ZUSTAT DOMA

Uzavřené představení pro členy Klubu
/ snížené vstupné z 80 na 40 šilinků/

Po představení posezení ve foyer divadélka s
jeho herci Nikou Brettschneiderovou, L. Kavínem
a autory a interprety scénické hudby manžely
Beranovými

sobota 12. prosince, 20 hod.

Víděň 16, Lilienfeldgasse 60 d.

P.b.b.
Erscheinungsort Wien
Verlagspostamt 1090 Wien

"KULTURNÍ KLUB" Eigentümer, Herausgeber, Verleger und Vervielfältiger:
Kulturklub der Tschechen und Slowaken in Österreich, Lustkandlgasse 4/21,
A-1090 Wien; für den Inhalt verantwortlich: Přemysl Janýr, Lustkandlgasse
4/21, 1090 Wien.

KULTURNÍ
KLUB
ČECHŮ A SLOVÁKŮ V RAKOUSKU

8.
PROSINEC 81

PRO DOMO

LITUJEME,

že se na matiné Jaroslava Sei -
ferta nedostali všichni, kdo při-
šli. Sál byl krátce po otevření
zcela zaplněn, až na několik by-
la všechna sedadla zamluvena. A
více osob než bylo sedadel nesmě-
lo být dovnitř vpuštěno. To nebyl
náš rozmar, to je policejní naří-
zení, na kterém správa divadla
trvala. Ostatně odůvodněně, během
představení přišla policejní kon-
trole. Proto jsme doporučovali rezervo-
vání místenek telefonicky.

PROČ JSME VYBÍRALI
režijní příspěvek: nájem sálu byl
přes 3.500 šilinků, vedle toho s
tím byla některá menší vydání. A
tak vybraná částka stačila právě
na krytí režie, připočítáme-li k
ní ještě náklady bulletinu, mu-
seli jsme ještě trochu doplatit
z klubovní pokladny.
Ale stálo to jistě za to.
Mohli jsme si to také dovolit:

"PŘÍSPĚVKOVÁ MORÁLKA"
členů i příznivců klubu je totiž
letos daleko lepší než kdykoli
dříve. Mezi těmi, kdo přes dvo-
jí příloženou složenkou dosud ne-
zaplatili, je několik starých
členů klubu, kteří dříve příspěv-
ky pravidelně posílali, takže jak
první tak druhou složenkou zašana-
tročili. Upozorňujeme, že konto
klubu u Z-Sparkasse má číslo
602 378 309.

Prosíme, vyplňte čitelně odesila-
tele, v některých případech ne-
můžeme rozšířovat jméno a nera-
dí bychom upomínali ty, kteří už
zaplatili.
Výše příspěvku, 150 šilinků, je
spíše orientační. Na koho je to
moc, může samozřejmě poslat méně,

kdo může poslat víc, může. Jsou
tací a děkujeme jim.
Těm, kteří nepošlou nic, budeme
my posílat bulletin i nadále, po-
kud nás výslovně nepožádají, aby-
chom přestali.
Budeme ho posílat i všem, jejichž
adresy nám sdělíte buď telefonicky
nebo na "Kulturní klub, c/o
1090 Wien, Lustkandlgasse 4/21.

FAKSIMILE RUKOPISU
SEIFERTOVA "EPILOGU",

které jsme dali vyhotovit v 150
číslovaných exemplářích jako ma-
lou pozornost klubu jednak Sei-
fertovu jubileu, jednak našim
členům a příznivcům, příkládáme
v tomto čísle všem, kdo dosud
příspěvky zaplatili /nejste-li
si jisti, podle toho to poznáte/.
Těm, kdo zaplatí dodatečně, po-
šleme dodatečně, pokud zásoba
stačí.

LEDACOS

SVŮ POŘÁDÁ

v pátek 18. prosince večer s
HANS WEIGLEM o české literatuře
/německy/.

UČITELKY ČESKÉ ŠKOLY

ve Vídni přišly na poslední vý-
borovou schůzi klubu. Vysvětlily
některé otázky, kterých se
týkal dopis našeho klubu, posla-
ný před časem spolkovému kanclé-
ři. Vyjádří se k tomuto dopisu
ještě písemně a my jejich stano-
visko příště uveřejníme.
Domníváme se, že je to následová-
níhodné jednání. Kdyby k němu na-
šli odvahu i jiní, bylo by to jen
k prospěchu věci.

TELEVIZNÍ ZPRACOVÁNÍ

knihy Zd. Mlynáře, Mráz přichází z Kremle, měla rakouská televize původně vysílat k výročí 21. srpna. Z důvodů, které nejsou dost jasné, k tomu nedošlo. Bude jí však vysílat v nadcházejícím lednu, k výročí vyhlášení Charty 77.

MARIE ZÁPASÍ S ANĚLÍ,

divadelní hru P. Kohouta, uvedlo v listopadu divadlo Thalía v Hamburku, jedna z největších scén v Německu. Rolí Marie hrála Senta Berger.

POKLOR-STÁTNÍ ČI LIDOVÝ ?

Kdykoli tábí v televizi Kulenkampfov kvíz, je jisté, že většina diváků v německy mluvících zemích je u toho. "Kuli" sám je entertainer velkého formátu: inteligentní, vtipný, uměrný, vkusný. V listopadu se jeho programem mihnul Čes. státní soubor písní a tanců. Nabídl jakýsi odvar stylizovaného folkloru, proveniencie stěží určitelné. Opaři siče jučkali o stořest, dívky cukaly v rytmu klavínek, špulily ručky, poučily očka. Těško si lze představit něco víc vyznělkaného, bez stopy vnitřního prožitku, radosti, originality. Studená radoby profesionalita, jez nepotěší, ani nevzruší. Inu, věrná kopie státně vojenských souborů Velkého Bratra. Oč milejší a přirozenější je čistě amatérský projev mladých Chorvatů z Burgenlandu! Jejich tance a písně nejsou bez kazu, ale srší z nich radost z pohybu v rytmu lidové muziky. Možná i proto, že se nečíná jen o dobře zaplacené rutinérství / v západní televizi našim v tvrdé měně/. Chorvatský folklor představil divákům vídeňský spolek České Srdece 7.11. v Dělnickém domě v Ruckergasse.

□ Z VÍDNĚ DO PRAHY se v pondělí vrátila delegace výboru Československého ústavu zahraničního, vedená jeho předsedou, spisovatelem národním umělcem Milošem Václavem Kratochvílem. Podepsala tam dohodu o vzájemné spolupráci s krajským spolkem Sdružení Čechů a Slováků. (Zprávy RP a ČTK)

DIE FURCHE

Nr. 48 / 2. Dezember 1981

CSSR:

Kirchenverfolgung nimmt schärfere Formen an

Die Kirchenverfolgung in der CSSR hat sich in den letzten Wochen und Monaten dramatisch verschärft und steuert einem neuen Höhepunkt zu. Es gibt Hinweise, daß spezielle Kommandos der Geheimpolizei – vielleicht sogar auf eigene Faust und ohne Dekkung durch das Prager Innenministerium – Fememorde an katholischen Aktivisten verüben.

Der letzte Fall, der unter den Katholiken in der CSSR sich langsam herumgesprochen hat und Angst und Entsetzen verbreitete, ereignete sich vor rund vier Wochen. Auf dem Boden der 138 Meter tiefen Macocha-Schlucht unweit von Brünn wurde die Leiche des 22-jährigen Pavel Svejda gefunden.

Svejda war ein bekanntes Mitglied der „Katakombenkirche“, also jener katholischen Christen, die zur Ausübung ihrer religiösen Tätigkeit sich auf Berghütten oder in zuvor geheim verabredeten Wohnungen treffen. Dort wird gebetet, eine Abendmahlsfeier gehalten, Bibel oder theologische Literatur gelesen.

Das Merkwürdige am Tod Svejdas: er lebte in geordneten Familienverhältnissen, sollte in zwei Wochen heiraten und galt als lebenslustiger Mensch. Ein Selbstmord ist daher mit hoher Wahrscheinlichkeit auszuschließen. Zwei Tage vor seinem Tod kehrte er übrigens von einer Reise aus dem westlichen Ausland zurück, die ihn unter anderem auch nach

Rom und in den Vatikan geführt hatte.

Weiter zurück liegt der rätselhafte Tod des 49-jährigen Diplom-Ingenieurs Přemysl Coufal, der am 26. Februar dieses Jahres in seiner Wohnung in Bratislava, Zubekova 21, tot aufgefunden wurde.

Coufal war Spezialist für Bauphysik und ein anerkannter Wissenschaftler. Allerdings war er auch im geheimen ein Jesuit. Durch einen Polizeispitzel wurde dies bekannt, worauf er überwacht, seine Wohnung in seiner Abwesenheit schließlich mehrmals durchsucht und er schließlich von der Polizei zur Mitarbeit gezwungen wurde.

Amtlich wurde sein Tod als Selbstmord bezeichnet. Ärzte in Bratislava (deren Namen die FURCHE aus Sicherheitsgründen aber nicht nennen kann) halten dies für nicht erwiesen. Bei der Öffnung des Sarges, kurz vor dem Begräbnis, wurden am Leichnam ein eingerissenes Ohr, hinter dem Ohr eine Wunde und Rißquetschungen auf der Stirn und über der Nasenwurzel gesehen. Diese Verletzungen sind bei einem Selbstmord praktisch auszuschließen.

Auf einen Fememord deutet auch hin, daß Coufal mehrmals seinen Freunden angedeutet hatte, wenn ihm etwas „passiere“, dann sei daran die Polizei schuld.

Diese beiden Fememorde – so sie es sind – würden sich nahtlos in das Bild der immer schärferen Kirchenverfolgung in der CSSR einpassen. Dafür einige Beispiele aus letzter Zeit, die die FURCHE exklusiv für Österreich aus der CSSR zugespielt bekam:

● Am Dienstag, dem 27. Oktober, rückten 45 Polizisten und weibliche Hilfskräfte in acht Wagen, begleitet von scharfen Hunden, vor dem Kloster Kadan (Nordwestböhmen) an und

stürmten es – wie weiland zu Beginn des 15. Jahrhunderts die Hussiten.

Im Kloster ist derzeit ein Caritasheim untergebracht, das Ordensschwwestern (Durchschnittsalter 70 Jahre) beherbergt. Bis in die späten Abendstunden durchstöberten die Polizisten den Klosterkomplex – von der Krypta bis zum Kirchturm. Am nächsten Tag kamen sie noch einmal.

Ausbeute der großangelegten Aktion: 18 Breviere, 80 Meßbücher, einige Heiligen-Viten. Beschlagnahmt wurden ferner 14 Schreibmaschinen und Vervielfältigungsapparate, wiewohl sie amtlich registriert und somit ordnungsgemäßer Besitz des Klosters waren.

Die Polizei erklärte die Aktion damit, daß die Ordensschwwestern widerrechtlich sechs flüchtige Polen beherbergt und einen „Geheimsender“ versteckt gehalten hätten.

● Ebenfalls Ende Oktober wurde auch in einem Kloster unweit von Zdar nad Sazavou (Ostböhmen) eine Polizei-Razzia mit Hunden durchgeführt. Den 110 dort lebenden pensionierten Priestern und den sie betreuenden Ordensschwwestern wurden Meßbücher und einige in Rom herausgegebene Schriften – sowie einige Flaschen Schnaps abgenommen.

● In Dutzenden Pfarren in Nordböhmen und in Mähren wurden von der Polizei im Oktober und in der ersten Novemberhälfte Hausdurchsuchungen durchgeführt. Zweck dieser Aktion und der Razzien in den Klöstern dürfte es sein, noch etwa bestehende „Geheimdruckereien“ für religiöses Schrifttum zu entdecken und auszuheben.

Personen, die eine solche Geheimdruckerei betrieben hatten, wurden Ende September zu mehrjährigen Kerkerstrafen verurteilt.